

Bijlage C - Jaarverslag 2019

Inleiding	22
1. Staatkundig Gereformeerde Partij	23
1.1 Bestuur & Organisatie	23
1.2 Ondersteuning van afdelingen en kiesverenigingen	24
1.3 Ondersteuning van politici	26
1.4 Communicatie en informatievoorziening	27
1.5 Organisatie verkiezingen	29
2. Wetenschappelijk Instituut voor de SGP	30
2.1 Missie, visie en doelstellingen	30
2.2 Bestuur, directie en personeel	30
2.3 Projecten	31
2.4 Publicaties en tijdschrift Zicht	31
2.5 Activiteiten en communicatie	33
2.6 Donateurs en abonnees	34
2.7 Voornemens voor 2020	34
2.8 Ten slotte	35
3. SGP-jongeren	36
3.1 Bestuur	36
3.2 Commissies	37
3.3 Tijdschriften	38
3.4 Politiek Platform	39
4. Tweede Kamer	40
4.1 Inleiding	40
4.2 Kamerleden en medewerkers	40
4.3 Samenwerking parlement en partij	41
4.4 Activiteiten in het parlement	42
4.5 Activiteiten buiten het parlement	47
4.6 Ten slotte	47
5. Eerste Kamer	48
5.1 Verwondering	48
5.2 Principieel en opbouwend	48
5.3 Schalk	48
5.4 Van Dijk	49
5.5 Richtingwijzer	50
6. Eurofractie	51
6.1 Buitenlandse Zaken	51
6.2 Israël en Joodse gemeenschappen in Europa	52
6.3 Landbouw	52
6.4 Visserij	53
6.5 Overige zaken	53
7. Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa (Stichting VOE)	54
7.1 Bestuur en personeel	54
7.2 Activiteiten	54
7.3 Internationaal Secretariaat	56
7.4 Stuurgroep	56
Afsluiting	57

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over het jaar 2019. Het geeft een overzicht van tal van activiteiten in SGP-verband.

Voor de SGP was 2019 enerzijds een jaar om dankbaar voor te zijn, maar anderzijds was het ook een jaar dat diepe sporen heeft getrokken in de partij als geheel en in het leven van partijgenoten.

Wat de activiteiten betreft, geeft het verslag u een goed beeld van allerlei gebeurtenissen die binnen de SGP en de geledingen hebben plaatsgevonden.

Het SGP-geluid mag nog steeds gehoord worden. Tegelijkertijd zien we in de samenleving ook weerstand tegen een boodschap gebaseerd op Bijbelse uitgangspunten. Denk alleen maar aan de commotie na het verschijnen van de Nashvillerverklaring. Toch blijft ons uitgangspunt om ons aloude gedachtengoed te blijven uitdragen. De titel van de eerste partijrede van ds. H.G. Abma in 1962 was “Tot welzijn van het volk”. Hij was er op Bijbelse gronden vast van overtuigd dat het onderhouden van Gods geboden heilzaam is voor overheid en onderdaan. Hij zegt in 1975: “Het gaat om de juiste weg voor land en volk. Onverkort handhaven wij het zogenoemd burgerlijk gebruik van de Tien Geboden. Gods Woorden waarborgen welzijn”.

Dat was toen zo en dat geldt nog steeds.

1. Staatkundig Gereformeerde Partij

1.1 Bestuur & Organisatie

Bestuur

In de op 18 mei 2019 gehouden algemene vergadering zijn mr. L.G.I. Barth, mr. M.J.W. Hoek, ds. G.W.S. Mulder en ing. B. van de Weerd herkozen als lid van het hoofdbestuur. Er werd tevens aandacht besteed aan het afscheid van M.F. van Leeuwen, die op 12 september 2018 is teruggetreden als partijvoorzitter. In zijn plaats benoemde het hoofdbestuur drs. P.A. Zevenbergen. Het hoofdbestuur moest in november 2019 het pijnlijke besluit nemen aan de heer Zevenbergen te vragen zijn voorzitterschap neer te leggen. De publieke discussie over zijn wachtgeld trok een zware wissel op de partij. De rechtmatigheid van het wachtgeld stond voor het hoofdbestuur niet ter discussie, maar zijn functioneren als partijvoorzitter kwam al te zeer onder druk te staan. Een lange tijd heeft hij zijn kwaliteiten op diverse plaatsen in de partij ingezet. Het hoofdbestuur benoemde M.F. van Leeuwen als partijvoorzitter a.i. De hoofdbestuursleden mr. P.J. den Boef (secretaris) en ds. A. Vlietstra konden zich met de besluitvorming niet verenigen en traden terug. Het hoofdbestuur spreekt zijn waardering uit voor het goede werk dat Zevenbergen, Den Boef en ds. Vlietstra voor de partij hebben gedaan. Mr. L.G.I. Barth is benoemd als waarnemend secretaris.

Het hoofdbestuur bestaat op 31 december 2019 uit de volgende personen:

- ▶ M.F. van Leeuwen partijvoorzitter a.i.
 - ▶ ds. G.W.S. Mulder plv. partijvoorzitter
 - ▶ mr. L.G.I. Barth wnd. secretaris
 - ▶ J.W. Keuken MBA penningmeester
 - ▶ vacature algemeen adjunct
-
- ▶ drs. ing. G.H. Averagesch
 - ▶ J.W. Benschop
 - ▶ ds. A.A. Egas
 - ▶ mr. M.J.W. Hoek
 - ▶ ds. M. Klaassen
 - ▶ ir. L. de Knecht
 - ▶ dr. H.F. Massink
 - ▶ ing. B. van de Weerd

Het dagelijks bestuur van de SGP kwam in 2019 acht keer bij elkaar, het hoofdbestuur vergaderde tien keer. Als adviseur waren bij de vergaderingen van het hoofdbestuur aanwezig de heren mr. C.G. van der Staaij (voorzitter Tweede Kamerfractie van de SGP) en drs. J.W. van Berkum (directeur partijbureau).

Personeel

De totale personele bezetting is op 31 december 2019 als volgt:

- ▶ dhr. drs. J.W. van Berkum, 1,0 fte (directeur)
- ▶ mw. H.W. Buurveld-Boer, 0,25 fte (interieurverzorgster)
- ▶ mw. B.B. van der Elst-de Weerd, 0,4 fte (secretarieel-administratief medewerker)
- ▶ dhr. W. Goudriaan, 1,0 fte (adviseur afdelingen/kiesverenigingen)
- ▶ dhr. V.M. Holleman, 1,0 fte (adviseur bestuurdersvereniging)
- ▶ mw. C.J. Mourits-Nieuwenhuis MA, 1,0 fte (strategisch communicatieadviseur)
- ▶ dhr. C.W. Kodde, 0,4 fte (medewerker partijbureau)
- ▶ mw. H.M. Neeleman, 0,9 fte (secretarieel-administratief medewerker)
- ▶ mw. drs. S. Paul-Cammeraat, 0,5 fte (controller)
- ▶ mw. C.W. Pors-de Visser, 0,5 fte (secretarieel-administratief medewerker)
- ▶ dhr. J.S. van der Ree Doolaard, 0,9 fte (eindredacteur *De Banier*)
- ▶ mw. A. Roos, 0,8 fte (communicatiemedewerker)
- ▶ mw. A.C. Weerheim, 1,0 fte (management assistente)
- ▶ mw. M. Westerhout, 1,0 fte (administrateur)

In het verslagjaar zijn drie nieuwe collega's benoemd:

- ▶ Per 1 februari 2019 dhr. V.M. Holleman als adviseur bestuurdersvereniging.
- ▶ Per 1 februari 2019 mw. A. Roos als communicatiemedewerker.
- ▶ Per 1 juli 2019: dhr. C.W. Kodde als medewerker partijbureau.

Het managementteam, bestaande uit de heren J.A. Schippers, N. Bakker en J.W. van Berkum, vergadert in beginsel een keer per maand, terwijl er een maandelijks werkoverleg is met de medewerkers die in dienst zijn van de partij. Twee keer per jaar is er een overleg met de partijvoorzitter en de medewerkers van alle partijgeledingen die werkzaam zijn op het partijbureau.

Overleg met de Partijadviesraad

Het hoofdbestuur heeft in 2019 één keer vergaderd met de Partijadviesraad. De Partijadviesraad fungeert voor het hoofdbestuur als representatief adviesorgaan en klankbordgroep uit de achterban van de partij. De Partijadviesraad bestaat uit negentien personen uit verschillende geledingen van de partij. De leden zijn: prof.dr.ir. H. Boersma, drs. M. Bossers, dr.ir. S.M. de Bruijn, C.C. Cornet, A.J. Flach, L. Kisteman, G.R. van Leeuwen, J.J. Luteijn, drs. D. van Meeuwen, Th.A. Meijboom, C. Oomen, T.A. Stoop, L. van der Tang, W.L. Verweij en H.J. van der Wind. Er zijn vier vacatures waarvoor de afdelingen/pkv's en de SGP-Bestuurdersvereniging namen van potentiële kandidaten hebben voorgedragen. Na consultatie van de Partijadviesraad vindt in 2020 herbenoeming plaats.

Commissies

Het afgelopen jaar waren diverse commissies/werkgroepen actief:

- ▶ **Strategiecommissie.** Deze commissie bewaakt de uitvoering van het door het hoofdbestuur vastgestelde Integraal Strategisch Beleidsplan. Bestuursleden en medewerkers van de partij, de Bestuurdersvereniging, het Wetenschappelijk Instituut, SGP-jongeren, de Eerste en Tweede Kamerfractie en de Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa (VOE) zijn in deze commissie vertegenwoordigd.
- ▶ **Internationaal secretariaat.** Het hoofdbestuur heeft deze werkgroep, waarin diverse partijgeledingen participeren, opdracht gegeven met voorstellen te komen voor een nieuwe structuur voor de internationale activiteiten van de SGP. De implementatie van de nieuwe structuur zal in 2020 plaatsvinden.
- ▶ **Structuurcommissie.** Het hoofdbestuur heeft een commissie ingesteld om met voorstellen te komen tot aanpassing van de bestuursstructuur, waaronder de verkiezing van de voorzitter, de bestuurstermijnen, het herijken en opstellen van bestuursprofielen.

Overleg met Landelijk Bestuur van de ChristenUnie

Elk jaar wordt overleg gevoerd met het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie. In 2019 is er zeven keer een overleg geweest. Tijdens deze overleggen zijn onder andere afspraken gemaakt met betrekking tot de verkiezingen voor en de samenwerking in het Europees Parlement. De voorzitters van beide besturen houden tussentijds bilateraal informeel contact. Een afgevaardigde van het hoofdbestuur woont zo mogelijk de algemene vergaderingen van de ChristenUnie bij om mede daardoor blijf te geven van wederzijds meeleven.

Integraal Strategisch Beleidsplan

In 2019 is gewerkt aan de uitvoering van het Integraal Strategisch Beleidsplan (ISB) 2018-2021. In het ISB zijn de volgende strategische thema's opgenomen:

- ▶ rekrutering en ontwikkeling talent;
- ▶ positionering en profilering;
- ▶ levendige partij en verbinding met elkaar;
- ▶ activering en ondersteuning van ambassadeurs;
- ▶ versterking internationale netwerken.

Per thema zijn strategische doelen en acties geformuleerd. De belangrijkste acties worden in de volgende paragrafen genoemd.

1.2 Ondersteuning van afdelingen en kiesverenigingen

Omvorming van kiesvereniging tot afdeling

Per 1 januari 2015 kent de partij een duale partijstructuur die bestaat uit afdelingen en kiesverenigingen. In de nieuwe structuur zijn de gemeentelijke kiesverenigingen en provinciale verenigingen omgevormd tot gemeentelijke afdelingen en provinciale afdelingen. Op plaatselijk niveau kent de partij zowel plaatselijke kiesverenigingen als afdelingen. Plaatselijke kiesverenigingen kunnen zich vrijwillig omvormen tot afdeling.

In 2019 hebben de kiesverenigingen Scherpenzeel en Drenthe/Hoogeveen aangegeven per 1 januari 2020 als afdeling verder te willen gaan. Vanuit het partijbureau zijn deze kiesverenigingen bij de omvorming ondersteund.

In 2019 is door herindeling de gemeente Hoeksche Waard ontstaan. In deze burgerlijke gemeente waren de pkv's Binnenmaas, 's Gravendeel, Korendijk, Puttershoek, Strijen, de afdelingen Cromstrijen, Oud-Beijerland en de gemeentelijke afdeling Binnenmaas actief. Per 1 januari 2020 zijn de vijf pkv's en de (gemeentelijke) afdelingen opgeheven en is de nieuwe afdeling Hoeksche Waard opgericht.

Per 1 januari 2020 is de afdeling Enschede opgeheven vanwege een teruglopend ledental en het niet kunnen vervullen van de bestuursfuncties.

Per 1 januari 2020 zijn er 69 plaatselijke afdelingen (ca. 50% van de SGP-leden behoort tot een afdeling): Achterhoek, Albrandswaard, Alphen aan den Rijn, Amersfoort, Apeldoorn, Barendrecht, Beekbergen, Bennekom, Benschop-Polsbroek, Breukelen/Maarssen, Bunschoten, Dirksland, Drenthe/Hoogeveen, Elburg (Doornspijk), Epe, Giessenlanden, Goedereede (Ouddorp), Goes, Gorinchem, Gouda, Haarlemmermeer, Hardenberg, Harderwijk (Hierden), Giessendam, Heerde-Wapenveld, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Kampen, Kapelle (Biezeling), Katwijk, Krimpen aan den IJssel, Krimpenerwaard, Kruiningen, Leiderdorp e.o., Leusden, Liesveld, Middelburg, Middelharnis/Sommelsdijk, Nijkerk e.o., Noord-Beveland, Noordoostpolder, Nunspeet/Hulshorst, Oldebroek, Oostflakkee, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Ronde Venen, Rotterdam, Scherpenzeel, Schouwen-Duiveland, Sliedrecht, Soest/Baarn/Eemnes, Sprang-Capelle, Terneuzen, Veenendaal, Veere, Voorne Putten, Voorst (Teuge/Terwolde), Waddinxveen, Woerden, Woudenberg, Yerseke, Zaanstad e.o., Zaltbommel, Zeist, Zoetermeer, Zuidplas en Zwijndrecht.

Nieuwe ledenadministratie

De SGP heeft in 2018 een nieuwe ledenadministratie geïmplementeerd. Jaarlijks wordt - mede op basis van de wensen en behoeften van secretarissen - het systeem doorontwikkeld en nieuwe functionaliteiten toegevoegd. Met het oog op de Algemene Verordening Gegevensbescherming is in het bijzonder aandacht gegeven aan de beveiliging van de persoonsgegevens. Uitgangspunt is dat gegevens van leden zo min mogelijk per e-mail worden verzonden. Daarom hebben de secretarissen van afdelingen en kiesverenigingen ook toegang gekregen tot het ledensysteem.

Financiële administratie afdelingen

Het partijbureau verzorgt de contributie-inning van de landelijke leden die zijn toegewezen aan een afdeling. Om deze contributie-inning zo efficiënt mogelijk te organiseren, wordt de contributie zoveel mogelijk digitaal geïnd. Dit proces verloopt goed. Het aantal leden dat het e-mailadres heeft doorgegeven om de contributie digitaal te innen, neemt nog steeds toe.

Vitalisering kiesverenigingen/afdelingen

In 2019 is er weer een zogeheten inspiratietour gehouden. In vijf plaatsen is een avondprogramma aangeboden: Amersfoort, Apeldoorn, Goes, Gorinchem en Gouda. De avonden voorzien in een behoefte. Er kon worden gekozen uit de volgende workshops:

- ▶ Stip op de horizon
- ▶ Ledenwerving tot kandidaatselectie
- ▶ Relatie bestuur-raadslid-wethouder
- ▶ Online campagnevoeren
- ▶ Financiële administratie
- ▶ Ledenadministratie
- ▶ AVG

Op verzoek van kiesverenigingen en (provinciale) afdelingen is ondersteuning geboden bij vitaliseringsvraagstukken. In Friesland heeft dit ertoe geleid dat de SGP met een eigen lijst is uitgekomen bij de Provinciale Statenverkiezingen. De SGP heeft geen zetel behaald in de Provinciale Staten, maar de vitalisering heeft wel geleid tot een versterking van de bestuurskracht van de provinciale afdeling en nieuw elan.

Ledenwerving

Per 1 januari 2019 had de partij 30.081 leden. Op 31 december 2019 waren dat er 29.655. Per saldo is dat een verlies van 426 leden. Om het teruglopend ledenaantal om te buigen wordt in 2020 een ledenwerfactie georganiseerd. Veel afdelingen en kiesverenigingen zetten zich in om nieuwe leden te werven. Het verdient aanbeveling om in het bestuur iemand aan te wijzen die verantwoordelijk is voor ledenwerving. De SGP zet zich in het bijzonder in om ook jongeren te stimuleren om lid te worden van de partij. Daarvoor is het zogeheten combilidmaatschap geïntroduceerd. Jongeren t/m 18 jaar kunnen dan tegen een gereduceerd tarief zowel lid zijn van de partij als SGP-jongeren. Op dit moment zijn er nog veel jongeren alleen lid van SGP-jongeren. Op het moment dat deze jongeren 28 jaar worden, kunnen ze geen lid meer zijn van SGP-jongeren. Wanneer jongeren al in een eerder stadium tevens lid zijn van de SGP blijft hun band met de partij ook behouden vanaf het moment dat ze 28 jaar worden. Naast leden kent de SGP ook begunstigers. Het begunstigerschap is bedoeld voor personen die sympathie hebben voor de SGP, de partij willen steunen, maar de grondslag niet kunnen onderschrijven.

Publicatieplatform

Op dit platform kunnen besturen van kiesverenigingen en afdelingen allerlei documenten, pr-materialen en drukwerk aanpassen en bestellen in de huisstijl van de SGP. Door middel van dit publicatieplatform is een uniforme uitstraling van lokale SGP-uitingen geborgd en zijn de kosten voor de kiesverenigingen en afdelingen laag, omdat zij alleen drukkosten betalen en geen vormgevingskosten. Ook voor de gemeenten waar een lijstverbinding is met de ChristenUnie zijn templates ontwikkeld. Er wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van het systeem. Een van de doelen voor de komende periode is dat nog meer afdelingen en kiesverenigingen gebruikmaken van het systeem. Om dat te bevorderen, worden zij betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe templates.

Documentatiebeheer

Binnen het ledenadministratiesysteem wordt gewerkt aan de implementatie van de module 'Documentenbeheer'. Binnen deze module kunnen afdelingen en kiesverenigingen hun archief en bestuursdocumenten AVG-bestendig opslaan.

1.3 Ondersteuning van politici

De ondersteuning van politici is een belangrijke taak van de SGP-bestuurdersvereniging.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur van de SGP-bestuurdersvereniging was in 2019 als volgt:

- mr. drs. P. Verhoeve, functie: burgemeester Oudewater (voorzitter tot 26 november 2019)
- drs. E.J. Nieuwenhuis, functie: burgemeester Waddinxveen (voorzitter vanaf 26 november 2019)
- A. de Kruijf, functie: wethouder gemeente Barneveld (vicevoorzitter)
- J. Kloosterman MBA, functie: raadslid gemeente Apeldoorn
- G. van Leeuwen, functie: wethouder gemeente Zaltbommel
- B.J. van Vreeswijk, functie: heemraad waterschap Vallei & Veluwe
- A.J. Flach, functie: wethouder gemeente Hendrik-Ido-Ambacht (secretaris)
- ing. C. Verloop, functie: raadslid gemeente Tholen/bestuurslid waterschap Scheldestromen (penningmeester)
- drs. W.J. van Duijn, functie: raadslid gemeente Katwijk
- ing. J.J. van Burg, functie: Statenlid Zeeland

Het bestuur heeft het afgelopen jaar vijf keer vergaderd. De vereniging werd afgelopen jaar ondersteund door de adviseur V.M. Holleman.

Activiteiten

Het laatste weekend van januari organiseerde de SGP-bestuurdersvereniging een congres op Landgoed Vanenburg. Tijdens deze tweedaagse waren er diverse sprekers en workshops.

Op 28 juni vond de jaarvergadering en een congres plaats op Hoeve de Beek in Woudenberg. Sprekers waren Marianne Zwagerman en secretaris-generaal Schurink (BZK).

Op 1 juli werd er een avond over de invulling van de Regionale Energiestrategie (RES) georganiseerd. In sessies werd hierover o.l.v. experts nagedacht. Chris Stoffer was aanwezig voor het politieke aspect.

In oktober organiseerde de bestuurdersvereniging mediatraining inzake lhbt i.s.m. externe mediatrainers. Deze training vond op vier locaties in het land plaats.

Op 1 november werd een werkbezoek gebracht aan burgemeester Aboutaleb van Rotterdam en het Rotterdams Havenbedrijf.

Op 26 november was er een extra ledenvergadering. Evert Jan Nieuwenhuis werd verkozen tot nieuwe voorzitter. Kees van der Staaij was deze avond aanwezig om in gesprek te gaan over de stikstofproblematiek.

Op 12 december werd er een werkbezoek naar het Europees Parlement in Brussel georganiseerd. Bestuurders werden hier ontvangen door Bert-Jan Ruissen. De bestuurdersvereniging heeft, in samenwerking met het hoofdbestuur, een notitie over zondagsrust opgesteld. Deze notitie is in 2020 op een regiotour besproken met SGP-bestuurders en bestuursleden van kiesverenigingen en afdelingen.

Bestuurdersdag

De bestuurdersdagen worden georganiseerd voor de SGP-burgemeesters, SGP-wethouders en de gedeputeerden. In 2019 is twee keer een bestuurdersdag gehouden.

Op 24 mei waren de SGP-bestuurders te gast in de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Op vrijdag 15 november in de nieuwe gemeente West Betuwe.

Verkiezingen

In 2019 vonden de verkiezingen voor de Provinciale Staten plaats. Na deze verkiezingen waren er minder SGP-Statelieden. Daarnaast heeft er in andere bestuurderscategorieën een aantal mutaties plaatsgevonden. De SGP heeft nu 248 raadsleden, 44 wethouders, 10 burgemeesters, 14 Statelieden, 12 waterschappers en 2 gedeputeerden.

Dienstverlening

De adviseur van de bestuurdersvereniging heeft ondersteund in allerlei vraagstukken. Het aantal vragen van bestuurders nam gedurende het jaar sterk toe. De adviseur heeft zorggedragen voor het organiseren van de activiteiten van de bestuurdersvereniging. Het bestuur van de bestuurdersvereniging heeft bestuurders bijgestaan in verschillende vraagstukken en processen. Het bestuur heeft meerdere malen bijgedragen in een selectieproces van een wethouder.

Externe contacten

Bestuursleden en de adviseur van de bestuurdersvereniging hebben deelgenomen in diverse externe overleggen en netwerken. De voorzitter en de adviseur zijn tweemaal aanwezig geweest bij het ambtelijk overleg van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Daarnaast was er participatie in onder andere het Netwerk Weerbaar Bestuur en het samenwerkingsprogramma Democratie in Actie.

Coördinatie scholing en vorming

De SGP heeft capaciteit beschikbaar gesteld om de diverse scholings- en vormingsactiviteiten tussen de geledingen te coördineren. De SGP is toegetreden tot het Netwerk Politieke Opleiders. Hierin participeren vrijwel alle politieke partijen. Dit netwerk heeft van het ministerie van Binnenlandse Zaken subsidie gekregen om partijoverstijgend aan de slag te gaan met scholing. Er vinden netwerkbijeenkomsten plaats tussen de politieke partijen, er worden ideeën uitgewisseld en er is een drietal expertsessies georganiseerd. De scholingsmedewerkers van de politieke partijen worden bijgepraat door experts op specifieke thema's (zoals e-learning en 'leren leren'). Gelijktijdig loopt er een onderzoek onder raadsleden hoe partijen het best tegemoet kunnen komen aan hun individuele leerbehoefte.

Bij de coördinatie van de scholingsactiviteiten staan de volgende vragen centraal: welke doelgroepen willen we scholen? Met welk doel? Met welke middelen? En met welke inhoud?

Op 11 mei vond een bijeenkomst plaats voor de nieuwe Statelieden en waterschappers. Het wordt door deelnemers gewaardeerd dat er gelegenheid is voor ontmoeting, uitwisseling en professionele inbreng.

1.4 Communicatie en informatievoorziening

Communicatieplan

De SGP heeft als doelstelling om zoveel mogelijk mensen te bereiken met de standpunten en activiteiten van de partij. Hiervoor worden diverse middelen ingezet, zoals advertentiecampagnes, folders, video's en sociale media. De sociale media ziet de SGP als een belangrijk middel om te communiceren met de samenleving. Op basis van een doelgroepenanalyse wordt een communicatieactieplan opgesteld.

Website

Vanuit het partijbureau en de Tweede Kamerfractie wordt er continu aan gewerkt om de website van de SGP zo actueel en toegankelijk mogelijk te houden. Het aantal websites van lokale afdelingen/kiesverenigingen neemt toe. Vanuit het partijbureau zijn gebruikershandleidingen samengesteld en worden cursussen gegeven voor webmasters.

Nieuwsbrieven

Er verschijnen drie soorten digitale nieuwsbrieven.

1. een algemene nieuwsbrief om leden en andere belangstellenden op de hoogte te houden van politiek nieuws.
2. een nieuwsbrief voor afdelingen en plaatselijke kiesverenigingen om besturen te motiveren, te inspireren en handvatten te geven voor hun bestuurlijke activiteiten.
3. een nieuwsbrief voor politici om hen te ondersteunen in hun politieke activiteiten.

De Banier

In het afgelopen jaar is het partijblad *De Banier* tien keer verschenen. Alle nummers zijn gratis aan alle leden toegezonden. Daarnaast zijn er zo'n 300 abonnees (niet-leden) op het partijblad. Door de toezending van het blad aan alle leden van de partij wordt geprobeerd de betrokkenheid van de leden bij de partij te vergroten. De direct voor besturen van afdelingen/kiesverenigingen en politici bestemde informatie wordt gecommuniceerd door middel van digitale nieuwsbrieven. *De Banier* wordt verzonden via Erdee Distributie.

In 2019 zijn de volgende themanummers verschenen: de provincie, het waterschap, Provinciale Staten en waterschapsverkiezingen, Europa (landbouw), Europese verkiezingen, technologie en politiek, de Biblebelt, het Nederlandse landschap, week voor het leven en eenzaamheid.

Beurzen

In februari heeft de SGP deelgenomen aan de Familiedagen in Hardenberg. In het kader van de EP-campagne was de SGP samen met de ChristenUnie op de NL-Zingtdag aanwezig. In september was er de 50PlusBeurs. Een geslaagde beurs met goede gesprekken. Er was volop gelegenheid om SGP-standpunten toe te lichten. In oktober waren de Familiedagen in Gorinchem waar de SGP met een stand vertegenwoordigd was.

Bijeenkomsten

- ▶ Op zaterdag 16 februari is een extra algemene vergadering gehouden om het verkiezingsprogramma voor het Europees Parlement vast te stellen.
- ▶ Op zaterdag 18 mei was de jaarlijkse algemene ledenvergadering (partijdag). Tijdens het middagedeelte stonden de Europese verkiezingen centraal. De organisatie van het middagedeelte heeft in nauwe samenwerking met ECPM (European Christian Political Movement) plaatsgevonden.
- ▶ Op vrijdag 28 juni organiseerde de SGP een symposium ter gelegenheid van het afscheid van B. Belder als Europarlementariër. Vanaf 1999 maakte Belder deel uit van het Europees Parlement. Thema van het symposium was "Israël's meerwaarde voor Europa". Israël was een belangrijk speerpunt van Belders werkzaamheden.
- ▶ Op zaterdag 12 november heeft er weer een Open dag plaatsgevonden in de Tweede Kamer.
- ▶ In 2019 is gestart met de voorbereidingen voor de SGP-familiedag in Archeon te Alphen aan den Rijn. De familiedag staat gepland voor zaterdag 26 september.

Overige bijeenkomsten

- ▶ Er is een SGP-ondernemersplatform dat moet zorgen voor een goede informatie-uitwisseling tussen de SGP en het bedrijfsleven. Inmiddels zijn ca. 150 ondernemers lid van het platform. Elk jaar worden één of meerdere bijeenkomsten georganiseerd. In oktober heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden met minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.
- ▶ Ook in 2019 hebben afdelingen, kiesverenigingen, jeugdverenigingen, kerkelijke gemeenten en scholen gebruik gemaakt van het door de SGP en SGP-jongeren opgestelde aanbod om themabijeenkomsten te organiseren.

1.5 Organisatie verkiezingen

Gemeenteraadsverkiezingen

In 2019 waren er geen gemeenteraadsverkiezingen of herindelingsverkiezingen.

Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen

Op 20 maart 2019 waren de verkiezingen voor de Provinciale Staten en waterschappen. Doordat er geen horizontale lijstverbindingen meer mogelijk waren, daalde het aantal Statenleden van 18 naar 14. Twaalf SGP'ers zijn actief in de waterschappen. Bij deze verkiezingen was het ook in Friesland weer mogelijk om op de SGP te stemmen. In Noord-Holland koos de ChristenUnie ervoor om zonder de SGP aan de verkiezingen deel te nemen. De verkiezingsuitslag voor de Provinciale Staten is opgenomen in de volgende tabel.

Provincie	Aantal zetels PS2015	Aantal zetels PS2019
Groningen	-	-
Friesland	-	0
Drenthe	0	0
Overijssel	2	2
Flevoland	2	1
Gelderland	3	3
Utrecht	2	1
Noord-Holland (CU-SGP)	1	-
Zuid-Holland	3	2
Zeeland	6	5
Noord-Brabant CU-SGP	1	1
Limburg	-	-
Totaal	18 SGP / 2 CU-SGP	14 SGP / 1 CU-SGP

Verkiezing Europees Parlement

Op 23 mei 2019 waren de verkiezingen voor het Europees Parlement. De ChristenUnie en de SGP zijn bij deze verkiezingen met een gezamenlijke kandidatenlijst uitgekomen. Ir. H.J.A. Ruissen is de eerste SGP'er op de gezamenlijke kandidatenlijst. Op 16 februari is een partijcongres gehouden om het verkiezingsprogramma te bespreken en vast te stellen. Er is actief campagne gevoerd om de bekendheid van Ruissen (die Belder is opgevolgd) te vergroten. De campagnecommissie, waarin zowel medewerkers van de ChristenUnie als de SGP participeerden, heeft ervoor gezorgd dat de ChristenUnie-SGP goed zichtbaar was. De ChristenUnie-SGP-lijst behaalde twee zetels. De opkomst was met 42% een stuk hoger dan voorgaande EP-verkiezingen. Na de verkiezingen is de ChristenUnie toegetreden tot de EVP-fractie en de SGP tot de ECR-fractie, waarbij is afgesproken om zoveel mogelijk met elkaar te blijven samenwerken.

Tweede Kamerverkiezingen

De Tweede Kamerverkiezingen worden op 17 maart 2021 D.V. gehouden. In 2019 is een verkiezingsprogramma commissie ingesteld. Deze commissie heeft als opdracht een conceptverkiezingsprogramma op te stellen. De selectieadviescommissie en de campagnecommissie zullen in 2020 worden opgestart.

Eerste Kamerverkiezingen

Op 27 mei zijn de verkiezingen voor de Eerste Kamer gehouden. Namens de SGP zijn P. Schalk en D.J.H. van Dijk opnieuw gekozen. Dat de SGP weer met twee leden in de Eerste Kamer is vertegenwoordigd, was niet vanzelfsprekend. Op basis van de stemwaarde van alle SGP-Statenleden zou de SGP maar een zetel behalen. De stem van een Statenlid van Forum voor Democratie heeft geleid tot een tweede zetel voor de SGP. Vanuit het partijbureau is in de aanloop naar deze verkiezingen in kaart gebracht wat de effecten zijn van afspraken tussen politieke partijen op de verkiezingsuitslag.

2. Wetenschappelijk Instituut voor de SGP

2.1 Missie, visie en doelstellingen

De Guido de Brès-Stichting is het Wetenschappelijk Instituut voor de SGP dat kennis en inzicht wil verwerven en die vanuit het gereformeerd belijden dienstbaar wil maken voor politiek en samenleving.

In politiek en samenleving vraagt de stichting aandacht voor cruciale Bijbelse waarden, het openleggen van - al dan niet verzwegen - levensbeschouwelijke of ideologische uitgangspunten en het belang van identiteit en zingeving. Ook wil de stichting bijdragen aan een kritische reflectie op het handelen van overheid, burgers en maatschappelijke instellingen.

Voor de realisatie van de voorgaande missie en visie stelt de Guido de Brès-Stichting zich de volgende vier strategische doelen:

- ▶ het maatschappelijke en politieke debat beïnvloeden op basis van de reformatorische levensbeschouwing;
- ▶ het verrichten van onderzoek op wetenschappelijk niveau;
- ▶ het bevorderen van de bezinning op actuele ontwikkelingen;
- ▶ het streven naar bredere bekendheid binnen onze netwerksamenleving.

2.2 Bestuur, directie en personeel

Bestuur

In het verslagjaar telde het bestuur van de Guido de Brès-Stichting negen leden. Het bestuur is per 31 december 2019 als volgt samengesteld (tussen haakjes staat evt. de bestuursfunctie):

- ▶ Mr. A. Klaassen (voorzitter), Barneveld, 41 jaar;
- ▶ Dr. ir. J.S. van den Brink (secretaris), Meteren, 51 jaar;
- ▶ Dhr. J.J. Zoeteman RA (penningmeester), Ermelo, 53 jaar;
- ▶ Dr. R. Bisschop, Veenendaal, 63 jaar;
- ▶ Mr. drs. J. van den Brink, Werkendam, 31 jaar;
- ▶ Prof. dr. A. Goudriaan, Dordrecht, 50 jaar;
- ▶ Ir. L. de Knecht, Barneveld, 50 jaar;
- ▶ Prof. dr. ir. W. de Vries, Veenendaal, 60 jaar;
- ▶ Mevr. dr. H. Westerman-Dannenbergh, Lisse, 43 jaar.

Per 1 januari 2020 is bestuurslid De Knecht herbenoemd voor een periode van vier jaar. Bestuurslid De Vries heeft zijn bestuurslidmaatschap op 31 december 2019 beëindigd. Het bestuur heeft op 5 februari 2020 de heer dr. A. van der Linden (30 jaar) uit Maartensdijk tot bestuurslid benoemd.

Het bestuur vergaderde in 2019 vijf keer: op 7 februari, 8 april, 19 juni, 2 oktober en 4 december. Verder heeft op 10 mei in Rotterdam de jaarlijkse contactdag van bestuur en personeel plaatsgevonden.

Het bestuur houdt toezicht op het (beheer van het) Wetenschappelijk Instituut, stelt de jaarbegroting en het jaarverslag vast, bespreekt de voortgangsrapportages van de projecten en houdt jaarlijks een functioneringsgesprek met de directeur.

Directie en personeel

Per 1 januari 2019 had het Wetenschappelijk Instituut (WI-SGP) één personeelslid in dienst. Per 31 december twee personeelsleden (1,8 fte).

- ▶ De functie van directeur (1,0 fte) wordt vervuld door drs. J.A. Schippers. Op 1 januari 2019 was hij 12½ jaar in dienst bij de Guido de Brès-Stichting.
- ▶ Per 7 januari 2019 is de heer dr. J.O. van de Breevaart in dienst getreden als wetenschappelijk medewerker (0,8 fte).

In 2019 hebben drie studenten hun stage bij het WI-SGP afgerond:

- ▶ Karel van der Linden verrichtte onderzoek naar de consequenties van het relationele mensbeeld voor de SGP-visie op de omvang van de overheidstaak, in het bijzonder in het sociale domein; verder adviseerde hij over de mogelijke activiteiten van het WI-SGP ten behoeve van christenstudenten;
- ▶ Jacqueline Waaijenberg voerde een onderzoek uit naar het populisme in drie lidstaten van de Europese Unie, om na te gaan of en in hoeverre populistische partijen in hun uitgangspunten, visie en stellingnames overeenkomsten vertonen met christelijke partijen;

- ▶ Madeleine van Heerd deed onderzoek naar de voorstellen over staatkundige vernieuwing door populistische partijen en op welke manier zich deze verhouden tot de SGP-visie over volkssoevereiniteit.

Verder volgden twee enthousiaste vwo-leerlingen, te weten Derrick Flach uit Hendrik-Ido-Ambacht en Nees den Ouden uit Katwijk, een korte stage bij het Wetenschappelijk Instituut voor hun beroepsoriëntatie.

Voor twee masterstudenten, Frans Hazeleger (theologie) en Geertruida Verschoor (fiscale economie), heeft de directeur gefungeerd als medebegeleider van hun afstudeerscriptie. Frans deed onderzoek naar de visie van vertegenwoordigers van de Nadere Reformatie op de overheidstaak ten aanzien van godsdienst. Geertruida analyseerde de toepassing van het draagkrachtbeginsel bij de behandeling van het gezin in de inkomstenbelasting.

Voor administratieve ondersteuning van het Wetenschappelijk Instituut is in 2019 gebruik gemaakt van de dienstverlening van personeel dat in dienst is van de partij. De secretariële ondersteuning, alsook de donateurs- en abonnementenadministratie werd verzorgd door mevrouw B.B. van der Elst-de Weerd. Zij heeft ook de advertentiewerving voor het kwartaaltijdschrift *Zicht* behartigd. Mevrouw drs. S. Paul-Cammeraat en mevrouw M. Westerhout hebben in 2019 zorg gedragen voor de financiële administratie en verslaglegging.

2.3 Projecten

In 2019 is met name gewerkt aan de projecten ‘populisme’ (i.s.m. Sallux) en ‘lhbti-emancipatie’. In 2020 zal over het thema populisme een publicatie van het WI-SGP verschijnen. Een bezinnende notitie over lhbti-emancipatie zal in digitale vorm worden gepubliceerd.

2.4 Publicaties en tijdschrift *Zicht*

Publicaties

1. Op verzoek van de redactie van het wetenschappelijk tijdschrift *Radix*, een uitgave van Forum-C, schreef Jan Schippers het artikel ‘Politieke partijen en het gezin’. Op 31 december 2019 werd dit artikel gepubliceerd in het themanummer ‘Familie en gezin in beweging’ van het tijdschrift *Radix*.
2. De redactie van de bundel *Theocratie en Populisme. Staatkundig gereformeerden en de stem van het volk* verzocht Jan Schippers een evaluerende slotbeschouwing te schrijven onder de titel ‘Is de SGP populistisch?’ Het boek is op 11 februari 2020 bij Labarum Academic te Apeldoorn verschenen.
3. De Stichting Christelijke Filosofie nam het initiatief om een Nederlandse vertaling van het boek *Multiculturalism: a Christian Retrieval* geschreven door Jonathan Chaplin uit te brengen. In de Nederlandstalige editie wordt het betoog van Chaplin aangevuld met een aantal reflecties, onder meer van de wetenschappelijke instituten voor het CDA, de SGP en van de ChristenUnie. Voor de bijdrage van het WI-SGP tekende Hans van de Breevaart. Deze wordt onder de titel ‘Tussen multiculturalisme en monocultuur’ in deze bundel opgenomen. Het boek staat onder redactie van de hoogleraren dr. Renée van Riessen en dr. Jan Hoogland en zal in het voorjaar van 2020 bij uitgeverij Buijten en Schipperheijn te Amsterdam verschijnen.

Tijdschrift *Zicht*

Zicht is het kwartaaltijdschrift van het Wetenschappelijk Instituut voor de SGP. De oplage van dit magazine ligt rond de 1.000 exemplaren per editie. De opmaak en het drukwerk worden verzorgd door Grafisch centrum De Toren bv te Nijkerk.

De redactie vergaderde in 2019 vier maal, te weten op 27 maart, 26 juni, 12 september en 21 november. Per 31 december 2019 is de redactie van *Zicht* als volgt samengesteld:

- ▶ dr. J.O. van de Breevaart te Hendrik-Ido-Ambacht;
- ▶ dhr. A. van Dijk MA te Veenendaal;
- ▶ dhr. H. Krooneman MA te Veenendaal;
- ▶ dhr. B. Provoost MA te Woudenberg;
- ▶ drs. J.A. Schippers te Rotterdam, secretaris/eindredacteur;
- ▶ dr. K. van der Zwaag te Barneveld, voorzitter.

De redactie wordt ondersteund door een adviesraad, die per 31 december 2019 als volgt is samengesteld: ing. J.J. van Burg MSc te Axel, dhr. J.M. ten Hove MA te Alblasterdam; dr. ir. H. Kievit te Barneveld; drs. J.D. Veldman te Dordrecht en drs. P.J. Verheij RA te Alblasterdam. Verschillende leden van de adviesraad hebben de redactievergadering van 12 september bijgewoond.

In 2019 verscheen de 45^e jaargang van *Zicht*. In de vier edities van deze jaargang zijn de volgende thema's aan de orde gesteld.

▶ Nr. 1: Europa door populisme uitgedaagd

Kort na de Tweede Wereldoorlog leek meer eenheid in Europa de enige weg naar vrede. Al decennialang droomt een politieke elite van een Europese superstaat. Maar inmiddels is het helemaal geen vraag meer of een meerderheid van de kiezers in Europa zich in een dergelijke superstaat thuis voelt. Het populisme geeft stem aan sterker wordende gevoelens van vervreemding. En deze beweging groeit, omdat Europese instellingen gerechtvaardigde kritiek niet willen horen en de toenemende onvrede niet opmerken. De SGP pleit bij monde van Bert-Jan Ruissen daarom voor een grondige hervorming van de Europese Unie.

De redactie van het tijdschrift *Zicht* heeft in kaart gebracht waar het populisme voor staat en in hoeverre haar kritiek op de Europese Unie valide is. Ze werd daarbij gesteund door Sallux (ECPM-Foundation), een internationale organisatie die zich beijvert voor versterking van het christelijk geluid in de Europese politiek.

▶ Nr. 2 Emanciperen: beter balanceren

Ooit stond emancipatie voor bevrijding van politieke en maatschappelijke dwang. Tegenwoordig is er sprake van het omgekeerde: emancipatiedwang, zo constateert Hans van de Breevaart in deze editie van het tijdschrift *Zicht*. Het gaat om een vorm van dwang die gelegitimeerd wordt door een materialistische levensbeschouwing, waarin de identiteit van mensen in toenemende mate wordt gedefinieerd in termen van bezit, een glanzende carrière buitenshuis en... seks. Ook het overheidsbeleid gaat uit van dit wereldbeeld. Gelukkig komen hier en daar mondige burgers op voor de positieve waarde van moederschap, het gezin en allerlei maatschappelijke verbanden die ons helpen in vrijheid vorm te geven aan een (geloofs-)leven dat generaties overstijgt en nog altijd de basis vormt voor onze beschaving.

► Nr. 3 Het perfecte leven en de goede dood

In deze editie signaleert Kees van der Staaij een enorme spanning tussen het beleid van de overheid om het aantal zelfmoorden terug te dringen en de initiatiefwet van Pia Dijkstra om voltooid leven te 'regelen'. "De SGP is er heel beducht voor dat je door de maatschappelijke acceptatie van voltooid leven ook acceptatie van suïcide krijgt. Het lijntje tussen voltooid leven en suïcide is flinterdun, als het al bestaat."

Jan Schippers interviewt hoogleraar Paul Frissen, tevens decaan van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur. In 2018 verscheen van zijn hand het boek *Staat en taboe. Over de politiek van de goede dood*. Daarin stelt hij voor om de huidige toetsing áchteraf, die door regionale commissies wordt gedaan, te wijzigen in een toetsing vóóraf door de rechter, zodat duidelijk is dat het geweldsmonopolie bij de staat ligt. Frissen: "Euthanasie vindt nu uiteindelijk plaats op basis van een autonome beslissing van de arts, die uiteraard de patiënt heeft gesproken en daarbij een collega consulteert. Mijn voorstel brengt symbolisch tot uitdrukking dat de staat hierin besluit namens de politieke gemeenschap."

► Nr. 4 Cultuurchristendom: waardeloos of waardevol?

In veel opzichten heeft het christendom de westerse cultuur gestempeld. "Het negeren van die erfenis is een enorme vergissing", zegt Yvonne Zonderop in dit nummer van *Zicht*. In 2018 publiceerde zij haar boek *Ongelofelijk. Over de verrassende comeback van religie*. Welke betekenis heeft cultuurchristendom voor de samenleving? Kun je er in politieke zin iets goeds mee bereiken? Is het waardeloos of waardevol? Over deze vragen moeten (christen)politici grondig nadenken, zo vindt de redactie van *Zicht*. Eén gebeurtenis in 2019 illustreert het belang hiervan. Op maandag 15 april 2019 stond de Notre Dame, de kathedraal van Parijs, in brand. Ondanks de strikte scheiding van kerk en staat in Frankrijk en in weerwil van het seculiere en mondaine imago van Parijs, was er geen inwoner te vinden die niet geraakt was door deze brandende kerk. Daags na de brand zochten verdrietige Parijzenaren steun en troost bij elkaar. Jan Schippers: "De reacties op brandende kerken in Parijs en in Nederlandse dorpen zoals Hoogmade, Limmen en Hoek, tonen dat ook vele niet-gelovigen de kerk van hun stad of dorp waardevol vinden. Al zegt het geloof hen niet zo veel, toch blijkt het christendom hun identiteit mee te bepalen. Ze spannen zich in en geven soms gul voor herstel van de kerk. Laten we dit niet als waardeloos wegwimpelen, maar koesteren. En erover in gesprek gaan."

2.5 Activiteiten en communicatie

Guido-conferenties

In 2019 heeft het Wetenschappelijk Instituut de volgende zes conferenties (mede) georganiseerd:

- Interactieve sessie 'Gezin in Nederland' (15 februari te Soest) i.s.m. Tweede Kamerfractie SGP, met circa 25 deelnemers;
- Guido Academy over Tolerantie (31 mei en 1 juni te Bunnik) met 12 studenten en 8 sprekers;
- Bezoek tentoonstelling 'Bij ons in de Biblebelt' (13 september te Utrecht) met circa 40 donateurs;
- Internationale conferentie 'Migratie: stemmen met de voeten?' (11 oktober te Goes) in samenwerking met de Stichting VOE-SGP, met 55 deelnemers, van wie ruim 25 uit het buitenland;
- Studiemiddag 'Populisme' (14 november te Brussel) i.s.m. Sallux en Eurofractie SGP met 25 deelnemers;
- Guidolezing 'Duurzame landbouw' (20 november, Kasteel Woerden) door prof. dr. ir. W. de Vries, met ongeveer 120 deelnemers.

Opiniebijdragen en lezingen

In 2019 publiceerden medewerkers en bestuursleden van het WI-SGP circa 30 opiniërende bijdragen. Ook werden er interviews gegeven die verschenen in kranten, tijdschriften of op de website van het WI-SGP werden gepubliceerd. Verder verzorgden de directeur en de wetenschappelijk medewerker zes lezingen of workshops, onder meer bij SGP-afdelingen en een studentenvereniging.

Website en database

Het Wetenschappelijk Instituut beheert een eigen website: wi.sgp.nl. De website wordt actueel gehouden door regelmatig (opinie)artikelen, persberichten en nieuwe publicaties te plaatsen.

Vrijwel alle publicaties van het Wetenschappelijk Instituut zijn via het digitale documentatiebeheersysteem van Digibron toegankelijk (digibron.nl). In deze database kan op trefwoord worden gezocht binnen alle uitgaven van het Wetenschappelijk Instituut, te vinden onder 'brochures SGP'. De database is ook toegankelijk via onze website wi.sgp.nl. In Digibron zijn ook alle (oude en recente) jaargangen van het kwartaaltijdschrift *Zicht* te vinden en te doorzoeken. De lopende jaargang zal met een tijdsvertraging van circa een jaar op het internet worden geplaatst.

Netwerken

In 2019 participeerde de Guido de Brès-Stichting in de volgende netwerkorganisaties:

- ▶ Sallux (ECPM Foundation);
- ▶ Duurzaamheidsoverleg Politieke Partijen;
- ▶ Platform Waarden en Normen;
- ▶ Platform Zorg voor leven;
- ▶ European Federation 'One of Us'.
- ▶ Stichting Wetenschappelijke biografie Groen van Prinsterer.

Overige activiteiten

- ▶ De directeur maakt deel uit van het Management Team van het SGP-bureau.
- ▶ De bestuursvoorzitter en de directeur participeren in de strategiecommissie van de SGP. Dit beraad begeleidt de uitvoering van het partijbrede Integraal Strategisch Beleidsplan voor de periode 2018-2022.
- ▶ Voor raadsleden en Statenleden van de SGP fungeert het Wetenschappelijk Instituut als adviseur bij specifieke, principiële of beleidsmatige vraagstukken.
- ▶ De directeur participeert in het overleg van het internationaal secretariaat van de SGP en in de verkiezingsprogrammacommissie 2021-2025 van de SGP.
- ▶ Het WI-SGP beheert een bibliotheek ten behoeve van de ondersteuning van het eigen onderzoek. Partijgeledingen en externe onderzoekers kunnen hier ook gebruik van maken.

2.6 Donateurs en abonnees

Het aantal donateurs en vrienden van de Guido de Brès-Stichting is in 2019 per saldo met zestien personen afgenomen naar 336. Het aantal losse abonnementen op het kwartaalblad *Zicht* vertoont een daling van elf en bedraagt nu 317. De bijdragen van donateurs en abonnees vormen ongeveer tien procent van het budget en verruimen de mogelijkheden van het WI-SGP om activiteiten te ontplooiën.

Ook op deze plaats willen we onderstrepen dat het steunen van het werk van de stichting een diepte-investering is in de partij. Het gaat erom dat SGP-politici argumenten krijgen aangereikt waardoor zij steviger staan in het politieke debat, dat uiteindelijk ook een strijd der geesten is. We hopen daarom dat veel meer dan de 'Guido's-bende' van twee procent van de leden van de SGP het belang van steun aan de Guido de Brès-Stichting gaan inzien en donateur, abonnee of vriend worden!

2.7 Voornemens voor 2020

In 2020 ontvangt de Stichting via de SGP extra overheidssubsidie, die voor ruim de helft besteed zal worden aan een extra tijdelijk medewerker (0,6 fte) t.b.v. coördinatie en redactie van het tijdschrift *Zicht* en de vernieuwing van de website. De andere helft wordt besteed voor:

- ▶ externe freelance onderzoekers t.b.v. projecten;
- ▶ communicatie en werving van donateurs en abonnees;
- ▶ digitalisering en betere vindbaarheid en toegankelijkheid van de database met uitgebrachte publicaties (incl. tijdschrift *Zicht*);
- ▶ de organisatie van de jaarlijkse Guidolezing met een internationale spreker;
- ▶ een speciale editie van het tijdschrift *Zicht*.

2.8 Ten slotte

We gaan dit 45e jaarverslag van de Guido de Brès-Stichting afronden. Het stemt ons dankbaar dat in 2019 de eerste Guido Academie werd gehouden. De enthousiaste reacties van deelnemers en sprekers vragen om een vervolg van deze vormende activiteit, gericht op de jongere generatie SGP'ers. Ook vond de vijfde Guidolezing plaats in een overvolle zaal van Kasteel Woerden met ons bestuurslid Wim de Vries als spreker. We zijn hem erkentelijk voor de achter ons liggende jaren waarin hij zich heeft ingezet voor de doelen van onze stichting.

In politiek en maatschappelijk opzicht was 2019 een bewogen jaar, met name door de terroristische aanslag in een Utrechtse tram, de schokkende moord op een Amsterdamse advocaat en de protesten van onderwijzers, bouwers en boeren in het najaar. Wat ook zorgen baart, is de uitspraak van de rechter in de zogenoemde Urgendazaak. Blijkbaar kan een pressiegroep haar belang via de rechter doordrukken. Dit strijdt met het concept van de Trias Politica; want juist aan de wetgevende macht komt de bevoegdheid toe politieke belangen af te wegen. De gevolgen van activistische rechtspraak had de SGP al eerder, in de jaren 2005 en volgende, ondervonden. Hopelijk gaat de wetgever hier iets tegen doen, met het oog op een stabiele en goed functionerende rechtsstaat.

In onze tijd treden ontwrichtende cultuurveranderingen op en dringen indringende, morele vraagstukken zich op. Voor de SGP en haar achterban is van het grootste belang om waakzaam en nuchter te zijn, naar het woord van de apostel Petrus. Want uiteindelijk leven en werken wij in het licht van de eeuwigheid. Dat maakt bescheiden en het vereist standvastigheid. Die eigenschappen wensen wij iedere lezer toe.

Dr. ir. Johan van den Brink
Secretaris

Drs. Jan Schippers
Directeur

3. SGP-jongeren

3.1 Bestuur

Bestuur algemeen

In 2019 hebben we afscheid genomen van onze voorzitter Willem Pos. Arie Rijneveld, die eerst een half jaar onze ad-interimvoorzitter was, is sinds november onze voorzitter. Verder namen we afscheid van Maarten van Nieuw-Amerongen, hij werd opgevolgd door Geraldine Aversch. Als nieuw bestuurslid communicatie is in november Leander Tramper gekozen. Aan het eind van 2019 hadden we een vacature voor bestuurslid Leden & Lokaal en hadden we twee bestuursleden communicatie. De taken die horen bij Leden & Lokaal zijn onder verschillende bestuursleden verdeeld.

Voorzitter - Arie Rijneveld

Het afgelopen jaar was wel rumoerig te noemen. Allereerst omdat er voor het eerst in de geschiedenis van SGP-jongeren een interim-voorzitter werd aangesteld. Later werd ik na sollicitatie de vaste voorzitter van SGP-jongeren. Daarmee namen we afscheid van Willem Pos. Daarnaast waren er interne spanningen bij de SGP. Dat leidde helaas ook tot externe uitbarstingen. Inmiddels zijn de verhoudingen genormaliseerd. Het is nu mede aan ons als jongeren om te werken aan het positieve imago van de SGP. Zodat we tot zegen kunnen zijn en onze partij daarvoor niet in de weg hoeft te staan. Wij zullen er richting de Tweede Kamerverkiezingen van 2021 alles aan doen om zoveel mogelijk jongeren naar de stembus te krijgen. Daardoor willen we met elkaar op een constructieve wijze het geluid van de SGP kunnen versterken.

Binnen het bestuur is hard gewerkt om zowel politiek als organisatorisch alles zo soepel mogelijk te laten verlopen. We werken volgens een beleidsplan en dat houdt ons scherp. Binnen het bestuur heerst een leuke en open sfeer. Daarnaast is onze hr-afdeling weer op volle sterkte en is er heel veel achterstallig werk verricht. We zetten in op het binden en boeien van vrijwilligers. Politiek gezien richten we ons op de kernthema's en op thema's die jongeren aangaan. We zijn daarvoor regelmatig te zien en te horen geweest en jullie zijn daar elke 'infomail' van op de hoogte gesteld. Ook was er veel media-aandacht voor de voorzitterswissel.

We zijn blij met de vele vrijwilligers die er zijn, zodat we ook het achterliggende jaar onze standpunten naar voren konden brengen. Ik wil besluiten met de wens uit psalm 115: "Niet ons, o HEERE! Niet ons, maar Uw Naam geef eer, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil."

Vicevoorzitter - Anne-Ruth Overduin

Het verslag over het jaar 2019 is een reden om terug te kijken op de activiteiten, prestaties, dan wel hoogtepunten van het afgelopen jaar. God heeft ons afgelopen jaar weer de kracht gegeven om het werk te kunnen doen wat van ons gevraagd werd. En daarom start deze terugblik met dank aan God voor Zijn zegen die Hij ons afgelopen jaar gegeven heeft.

Binnen het bestuur hebben enkele wisselingen plaatsgevonden. We hebben nieuwe bestuursleden mogen verwelkomen en van enkelen afscheid genomen. In het achterliggende jaar hebben we ook weer veel nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen. En samen met alle vrijwilligers konden we afgelopen jaar weer verder bouwen aan een mooie organisatie.

Het jaar 2019 zijn we gestart met een hr-commissie welke door allerlei omstandigheden de ondersteuningsvraag vanuit de organisatie onvoldoende kon leveren. Afgelopen jaar is er veel aandacht geweest en zijn er verschillende activiteiten ondernomen om deze vraag weer op de juiste manier te kunnen beantwoorden. Het resultaat is een commissie die de organisatie ondersteunt op het terrein van werving en selectie, maar ook nadenkt over en activiteiten uitvoert met betrekking tot het binden en boeien van vrijwilligers. Concreet is dit te zien in het aantal vacatures wat afgelopen jaar is gevuld en nu nog openstaat. In het komende jaar zullen we hier verdere aandacht aan geven.

Ook heeft God mij persoonlijk gezegend afgelopen jaar. Samen met Henri, mijn man, mochten we in april Judah verwelkomen in ons gezin. Een prachtige zegening waar we iedere dag weer van mogen genieten. Ondanks dat het soms wat druk is, kijk ik terug op een mooi 2019 waarin ik heb mogen meebouwen en -werken aan een prachtige organisatie.

Secretaris - Josefien de Jong

Vorig jaar schreef ik in het jaarverslag nog een stukje als Josefien Verschuure. Dit jaar doe ik dat als Josefien de Jong. Op 15 november mocht ik trouwen met Wouter de Jong. Voor mij was dat een van de hoogtepunten van 2019.

2019, voor mij het laatste volledige jaar waarin ik secretaris was bij SGP-jongeren. Het was een jaar waarin ik weer een heel aantal vergaderingen heb voorbereid. Ook hebben we twee ledenvergaderingen gehad. Ook dat vroeg de nodige voorbereidingen. Dit jaarverslag afmaken is een van de laatste taken die ik als secretaris nog doe.

Nu ik erover nadenk, vraag ik me af wat ik verder heb gedaan het afgelopen jaar. Het waren vooral een heleboel kleine dingen, achter de schermen - nuttig, maar niet het vermelden waard. Ook het afgelopen jaar heb ik weer als waardevol ervaren!

Beleidsadviseur - Niek Bakker

Voor het jaar 2019 gold voor de beleidsadviseur een benoemingsomvang van 0,5 fte. De capaciteit was daarmee beperkter en de werkzaamheden moesten daar min of meer mee in overeenstemming worden gebracht.

De belangstelling voor gastlessen blijft onverminderd groot. In 2019 werden er 75 gastlessen en presentaties gegeven. Daarmee is het totaal aantal presentaties echter niet gedaald: afgelopen jaar hebben we een begin gemaakt met de verdergaande overdracht (waar mogelijk) van gastlessen aan vrijwilligers, omdat de hoeveelheid aanvragen te groot is om door één persoon uit te laten voeren.

Aan het begin van dit jaar heeft de beleidsadviseur deelgenomen aan het campagneteam voor de Europese Verkiezingen. Onderdeel daarvan was het jongerenevent #IkStemChristelijk in Barneveld en de campagne voor de jonge kandidaten. We zien terug op een mooie campagne met een prachtig resultaat. In navolging van het beleidsplan is er afgelopen jaar meer aandacht geweest voor vorming en verdieping. Zo is er een tweedaagse Guido Academy georganiseerd (i.s.m. het Wetenschappelijk Instituut) en is er een studiekring van start gegaan.

Afgelopen jaar was best tumultueus, ook op het partijbureau. Dat vroeg regelmatig tijd, maar vooral energie. We hopen dat komend jaar de positieve lijn die nu is ingezet, ook door mag zetten.

Human resources (hr)

Hr is sinds 2019 weer opgestart en gelukkig ook weer zichtbaar geworden in de organisatie. Met ons team hebben wij ons het afgelopen jaar vooral op de basis gericht, zodat we de komende tijd wat breder kunnen gaan kijken. Iets waar wij ons heel erg mee bezig hebben gehouden, is het binden en boeien van vrijwilligers. Een aantal concrete dingen worden hieronder puntsgewijs weergegeven:

- ▶ Herstructureren PP
- ▶ Ontwerpen van kaartjes (van harte gefeliciteerd, van harte welkom, bedankt en sterkte in deze moeilijke tijd)
- ▶ Indienen van een voorstel voor een welkomstposter en 'onboardingsavonden' (*onboarding*: begeleid laten integreren van nieuwe leden) De implementatie daarvan volgt nog.
- ▶ Bezoeken van commissievergaderingen
- ▶ Up-to-datemaken van vrijwilligersadministratie, van zowel lokaal als landelijk

Daarnaast zijn we erg druk geweest met het voeren van sollicitatiegesprekken: elke maand hebben we een aantal nieuwe sollicitanten mogen aannemen! Vacatureteksten schrijven en de nazorg voor nieuwe vrijwilligers horen hier vanzelfsprekend ook bij. Ten slotte hebben wij het afgelopen jaar veel mogen samenwerken met het bestuurslid Communicatie.

Als hr-commissie zijn wij enthousiast over het commissiewerk en daarom zijn we er ook erg druk mee geweest. Het is heel erg fijn om alle waardering te merken vanuit de vrijwilligers en het bestuur. Dat werkt ontzettend motiverend en het is fijn om te weten dat hr weer een significante bijdrage levert in de organisatie!

3.2 Commissies

Adviescommissie - Arthur Polder

In 2019 was de commissie betrokken bij alle sollicitatieprocedures voor bestuursfuncties. Het ging hierbij om de functies van Voorzitter, Bestuurslid Politiek, Bestuurslid Communicatie en Bestuurslid Leden & Lokaal. Daarnaast heeft de adviescommissie op verschillende momenten gevraagd en ongevraagd advies gegeven. Rondom de 'VOE-kwestie' heeft de adviescommissie aan het bestuur gevraagd of zij voortdurend kon letten op de bestuurstermijnen binnen de SGP, etc. Verder heeft de adviescommissie het bestuur geadviseerd om binnen het bestuur functioneringsgesprekken in te voeren.

Ledenwerving - Jos van de Breevaart

In 2019 ben ik gestart als interim-voorzitter bij de commissie Ledenwerving, omdat Arie overstapte naar de voorzittersfunctie. Ledenwerving is altijd een grote uitdaging, omdat de resultaten direct zichtbaar zijn. Dat als interim-voorzitter op te pakken is niet altijd eenvoudig. Gelukkig werkte de commissie ontzettend goed mee. Ledenwerving is daarnaast een belangrijke commissie, omdat SGP-jongeren bestaat bij de gratie van haar leden. Het afgelopen jaar is het ledenaantal van SGP-jongeren iets teruggelopen. Het resultaat van onze inzet op het combilidmaatschap is nog niet zichtbaar. Wel hebben

we te maken met een grote uitdaging rondom de AVG. De eerste resultaten wijzen uit dat dit effect groter is dan verwacht. Zoals in de beleidsnota is verwoord, is het onze inzet om het 'gewone' ledenaantal stabiel te houden en daarnaast in te zetten op combi-leden.

Aan de inzet zal het niet liggen, want er wordt hard gewerkt om de 'ledenmomenten' te organiseren en in te vullen. We zijn op veel beurzen aanwezig, zoals de Duikenburgse Dagen, de Familiedagen in Gorinchem, de Terdege Zomerfair etc. Daarnaast worden ook de jongerendagen van de diverse kerkelijke verenigingen frequent door ons bezocht. Er is een aantal mensen dat vaker meehelpt aan ledenwerfmomenten. Daar zijn we erg blij mee!

We hopen ook in het komende jaar op de betrokkenheid van actieve vrijwilligers te kunnen rekenen.

Relaties - Jos van de Breevaart

We mogen als commissie Relaties terugzien op een succesvol jaar. In 2019 hebben we als commissie de samenwerking met sponsors gezocht voor vier items van *InContact*. In deze exemplaren hebben we weer een flink aantal sponsors een podium gegeven, in ruil voor een financiële bijdrage aan SGP-jongeren. Naast sponsoring voor de *InContact* heeft de commissie gezocht naar sponsors die hun steentje wilden bijdragen aan de beide congressen en de geplande SGP-jongerendag. Dit is in ruil voor het aanwezig zijn op de dag zelf, met een promotiestand, in een programmaboekje, in een speech of in de presentatie.

Organisatie - Jos van de Breevaart

We mogen als commissie Organisatie terugzien op een succesvol jaar. We hebben als commissie mooie activiteiten georganiseerd. Te denken valt aan de SGPJ-café's met verschillende sprekers op verschillende locaties, maar ook de congressen waren mooie activiteiten voor onze leden, vrijwilligers en andere belangstellenden.

Op 11 januari organiseerden we een nieuwjaarsbijeenkomst bij een van onze sponsors in Barneveld. 30 maart was het voorjaarscongres in de Driestar in Gouda. Een mooi congres, een mooie locatie en interessante sprekers. Deze activiteit was bijzonder voor de commissie Organisatie omdat we een live-uitzending aanboden en livevertaling voor het Engelstalige gedeelte.

Vlak voor de verkiezingen voor Europa organiseerden we op 17 mei een SGPJ-café in Utrecht, over Europa.

Op 27 september organiseerden we weer een SGPJ-café, dit keer in Rotterdam, met Cor Verkade.

1 en 2 november stonden in het teken van het najaarscongres. Buitenplaats Kameryck was de locatie van dit congres, dat in het teken stond van het thema stress en onrust.

Op 28 november organiseerden we samen met SGP Leiden een SGPJ-café in Leiden over de grondwet.

Jongerendagcommissie - Jos van de Breevaart

In de tweede helft van 2019 is de jongerendagcommissie weer begonnen, in aanloop naar de SGP-jongerendag in maart 2020.

We zijn begonnen met een aantal avonden die in het teken van brainstormen stonden, maar al snel konden we het meer concreet maken. Het thema was een van de eerste dingen die we vrij concreet hadden staan: 'De tijd van je leven?!'. We hopen op de jongerendag stil te staan bij een aantal facetten uit het leven, in een politieke context, maar persoonlijk toegepast. We denken onder andere na over thema's als abortus, ouderenzorg, hulpverlening en psychische gesteldheid.

Na een aantal vergaderavonden kunnen we nu wel zeggen dat het programma van de SGP-jongerendag vrij concreet staat. De datum wordt 21 maart 2020 D.V. De locatie wordt het Beatrixtheater in Utrecht. En als sprekers hebben we bijvoorbeeld Minister Hugo de Jonge en Staatssecretaris Paul Blokhuis.

Lokale commissies

Er zijn ruim 25 lokale commissies. Er is door deze commissies veel werk verzet. Dit heeft gezorgd voor veel mooie avonden door het land heen.

3.3 Tijdschriften

InContact

Er zijn in 2019 vier mooie, nieuwe *InContact*'s uitgekomen met de thema's 'Criminaliteit', 'China', 'Reizen' en 'Rijkdom'. In januari was de overgang naar een nieuwe vormgever en die is naar wens verlopen. Het contact en de samenwerking met de vormgever is uitstekend en we zetten dat graag voort in de komende jaren. Er zijn binnen het blad ook rubrieken en inhoud veranderd. Er zijn ook vernieuwde afspraken gemaakt met het Politiek Platform en andere partijen die meewerken aan de inhoud van het blad. Zo zijn er ook twee pagina's speciaal ingeruimd voor de jaarthema's die vanuit het bestuur worden bepaald.

De bedoeling is dat deze twee pagina's creatief worden ingericht. Er liggen nog voldoende uitdagingen voor de komende jaren, waar we ons voor gaan inzetten.

Klik - Nellieke Oudijn

Als *KLIK*-commissie hebben we in 2019 drie keer een *KLIK* geschreven en evenzovaak vergaderd. Er zijn drie mooie producten afgeleverd. Het waren de eerste drie nummers bij onze nieuwe vormgever en drukker De Groot. Het contact verliep wat stroef, maar het nieuwe jaar zijn we met goede voornemens begonnen om dit te verbeteren. We zijn heel tevreden over het nieuwe uiterlijk van *KLIK*!

De *KLIK* is een mooi politiek blad, met in 2019 geïntroduceerde series zoals Loodsen van het Land (over Nederlandse kabinetten van Drees tot Rutte), Buitenlandse Bazen (over bekende buitenlandse politici) en de minder politieke serie De werkweek van..., waarin we een bijzonder beroep onder de aandacht brengen.

3.4 Politiek Platform

Politiek Platform - Geraldine Aversch en Pieter Meijers

In 2020 is er weer veel gebeurd in het Politiek Platform (PP) van SGP-jongeren. Op 30 maart vond het voorjaarscongres plaats. Naast de ledenvergadering en de voorzitterswissel had dit congres ook een politiek inhoudelijk gedeelte over de toekomst van de NAVO. Amerikaanse ambassadeur Pete Hoekstra en staatssecretaris van Defensie Barbara Visser waren te gast. Het najaarscongres had het thema 'Over bezorgd en onrustig'. We dachten met verschillende sprekers na over onrust, stress en werkdruk. Ook werden in 2019 de voorbereidingen gestart voor de SGP-jongeredag, die gaat over 'de tijd van je leven' en het voorjaarscongres van 2020, dat over Europa zal gaan.

Tijdens het jaar werden verschillende opinieartikelen in landelijke dagbladen geschreven, bijvoorbeeld over het promoten van alternatieven voor abortus, over dankbaarheid voor boeren die elke dag weer ons voedsel produceren en over de kwetsbare positie van zzp'ers. Daarnaast werden er *statements* en columns geschreven voor de sgpj-website, cip.nl, *De Banier* en *InContact*.

Daarnaast is er in verschillende commissies hard geschreven aan manifesten en rapporten. Zo publiceerde commissie Internationaal een visiedocument over de NAVO, waarin werd gepleit voor het investeren in en herwaarderen van dit samenwerkingsverband. Commissie SEZ verwoorde haar visie op zzp'ers. Commissie DOL hield zich bezig met kernenergie. Commissie Zorg hield zich bezig met CRISPR-Cas en de maakbaarheid van het leven en Commissie Binnenland met tbs en de dubbele nationaliteit. Tijdens het najaarscongres werden de Kernideeën 3.0 van SGP-jongeren gepresenteerd, waarin SGP-jongeren haar visie op Nederland neerzet.

4. Tweede Kamer

4.1 Inleiding

Het jaar 2019 kende een turbulente start voor onze fractie in de Tweede Kamer vanwege het verschijnen van de zogenoemde Nashvilleverklaring in het Nederlands. Deze verklaring geeft op een actueel en veelbesproken thema klassiek-christelijke noties weer over relaties en seksualiteit. Noties die over grenzen van kerken en landen worden gedeeld. Hoewel de verklaring niet ondertekend was door de SGP, was die indruk wel ontstaan en hebben we vervolgens wel aangegeven ons te kunnen vinden in de strekking van deze verklaring. Tot die mening kwamen wij mede vanwege het uitvoerige nawoord, waarin de grote verantwoordelijkheid wordt benadrukt voor een zorgvuldige omgang met mensen die indringende vragen hebben bij hun seksuele gerichtheid en geslacht.

Een grote stroom van reacties kwam op gang. Kritische, maar vooral ook veel ondersteunende en warme reacties. Het leidde tot Kamervragen en een Kamerdebat. Dat debat werd pas in de maand mei gevoerd.

Al met al een ingrijpende periode, omdat hierdoor duidelijk werd dat de klassieke, Bijbelse noties over huwelijk en gezin op hevig verzet stuiten. Het heeft er zelfs toe geleid dat aangifte werd gedaan tegen mensen, onder wie Kees van der Staaij, die hun steun hebben betuigd aan de verklaring.

Het jaar 2019 stond verder voor de partij in het teken van verkiezingen voor de Provinciale Staten, de waterschappen, en de Eerste Kamer, alsmede het Europees Parlement. De Kamerleden hebben hun bijdrage geleverd aan de verkiezingsbijeenkomsten. Het is verblijdend dat zowel Peter Schalk als Diederik van Dijk weer beëdigd konden worden als lid van de Eerste Kamer. Zij wonen zo mogelijk een deel van de wekelijkse fractievergadering van de Tweede Kamer bij. Meer dan gemiddeld was Den Haag het toneel van protesten. Leerkrachten, boeren, klimaatactivisten en bouwers wisten de weg naar het Malieveld te vinden om hun ongenoegen te uiten over (het uitblijven van) maatregelen van het kabinet.

4.2 Kamerleden en medewerkers

In de loop van 2019 hebben we afscheid genomen van Eline Nieuwland-van den Bosse, vanwege haar benoeming bij het ministerie van Financiën per 1 april 2019. Zij is opgevolgd door Sander Bossenbroek. Op 1 juli 2019 hebben we afscheid genomen van Wilhelm Doeleman, die als parttime medewerker vanuit het partijbureau als communicatieadviseur werkzaam was. Het team is vanaf die datum als volgt samengesteld:

Kamerleden

1. Kees van der Staaij, lid van de Tweede Kamer sinds 19 mei 1998, fractievoorzitter per 17 juni 2010, voorzitter van de Stichting Fractiebijstand SGP
Portefeuilles: Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken, Justitie en Veiligheid, Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Constitutionele Zaken
2. Roelof Bisschop, lid van de Tweede Kamer sinds 20 september 2012, secretaris van de Stichting Fractiebijstand SGP
Portefeuilles: Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Europese Zaken, Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties, Landbouwbouw, Natuur en Visserij, Politie, Vreemdelingenzaken en Migratie
3. Chris Stoffer, lid van de Tweede Kamer sinds 12 april 2018, penningmeester van de Stichting Fractiebijstand SGP
Portefeuilles: Financiën, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, Defensie, Infrastructuur en Waterstaat, Economische Zaken en Klimaat, Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Medewerkers

1. Cornel van Beek, in dienst sinds 1 april 2017 (persvoorlichter)
2. Ardjan Boersma, in dienst per 1 januari 2019 (beleidsmedewerker)
Portefeuilles: Volksgezondheid, Welzijn en Sport, medische ethiek en Vreemdelingenzaken en Migratie
3. Sander Bossenbroek, in dienst sinds 1 april 2019 (beleidsmedewerker)
Portefeuilles: Financiën, AOW en Pensioenen, Wonen en Rijksdienst
4. Menno de Bruyne, in dienst sinds 1 juni 1984 (persvoorlichter)
Portefeuille als beleidsmedewerker: Algemene Zaken en Koninklijk Huis
5. Janie de Jong, in dienst sinds 1 september 1998 (medewerker secretariaat)
6. Henri Krooneman, in dienst sinds 1 november 2015 (beleidsmedewerker)
Portefeuilles: Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, Defensie, Europese Zaken
7. Gijsbert Leertouwer, in dienst sinds 1 september 2007 (beleidsmedewerker)
Portefeuilles: Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Integratie en Inburgering en Jeugd en Gezin
8. Hans Maljaars, in dienst sinds 1 september 2007 (beleidsmedewerker)
Portefeuilles: Economische Zaken en Klimaat, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Infrastructuur en Waterstaat, Omgevingswet
9. Jenny Romijn-van Wingerden, in dienst sinds 1 september 2018 (medewerker secretariaat)
10. Willem de Wildt, in dienst sinds 14 mei 2002 (beleidsmedewerker)
Portefeuilles: Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Justitie en Veiligheid, Winkeltijdenwet

Stagiairs

De fractie heeft in de eerste helft van 2019 een stagiair gehad op het terrein van landbouw, energie en klimaat: Pieter Meijers.

Vanaf de zomer van 2019 heeft Wenneke de Ruijter onderzoek gedaan naar meerouderschap en draagmoederschap.

4.3 Samenwerking parlement en partij

Kamerleden en medewerkers hebben zitting in een bestuur of zijn op andere wijze betrokken bij diverse activiteiten in partijverband, namelijk:

- ▶ Kees van der Staij: adviseur hoofdbestuur SGP
- ▶ Roelof Bisschop: bestuurslid Guido de Brès-Stichting
- ▶ Chris Stoffer: bestuur Ondernemersplatform SGP
- ▶ Kees van der Staij en Cornel van Beek: strategiecommissie SGP
- ▶ Henri Krooneman: lid van de redactie Zicht en lid Internationaal Secretariaat SGP
- ▶ Gijsbert Leertouwer: voorzitter Groenkring SGP

ISB

In samenwerking met alle geledingen heeft de partij een Integraal Strategisch Beleidsplan (ISB) SGP opgesteld voor de periode 2018-2021, getiteld 'Samen Sterker'. In dat plan ligt voor de genoemde periode vast wat we willen doen om de boodschap van de SGP zo krachtig mogelijk door te laten klinken in de samenleving. In het verslagjaar is de voortgang van de acties bewaakt door de strategiecommissie waar de fractie onderdeel van uitmaakt.

Open Dag in de Tweede Kamer

Samen met de partij is een open dag in de Tweede Kamer georganiseerd voor (nieuwe) leden en hun gezinnen. Ongeveer 500 personen, van jong tot oud, vonden hun weg naar Den Haag om te worden rondgeleid door het Kamergebouw. Daarnaast stonden een vragenuurtje op de agenda in de plenaire zaal, met alle parlementariërs van de SGP in vak-K (het vak waar de regering altijd zit), alsmede een politiek bingospel onder leiding van de SGP-jongeren.

SGP, oudste politieke partij uit de Nederlandse geschiedenis

1 november 2019 stonden we stil bij het feit dat de SGP de oudste politieke partij uit de Nederlandse geschiedenis is geworden. Ter gelegenheid van dit feit werden op deze dag door Kamerleden en medewerkers door heel het land stroopwafels uitgedeeld op onder meer scholen, stations, bij bejaardenhuizen en rond de Tweede Kamer.

4.4 Activiteiten in het parlement

Algemeen

Een belangrijk en steeds weerkerend thema was het klimaatbeleid van het kabinet. De SGP-fractie heeft de Klimaatwet niet gesteund. Het uitgangspunt voor onze fractie is dat de maatregelen die voorgesteld worden om de Klimaatdoelen te halen voor iedereen haalbaar en betaalbaar moeten zijn. Daar schort het in de plannen echter nog steeds aan.

Een tweetal bewindspersonen zag zich genoodzaakt op te stappen. Staatssecretaris Harbers stapte op als staatssecretaris van Vreemdelingenzaken, omdat op zijn ministerie fouten zijn gemaakt bij de presentatie van cijfers over delicten die door asielzoekers worden gepleegd. Daarbij kwam nog dat hij de Kamer verkeerd geïnformeerd heeft over de toedracht. Hij werd opgevolgd door oud-voorzitter van de Eerste Kamer, mevrouw Broekers-Knol.

Staatssecretaris Snel van Financiën stapte op vanwege de toeslagenaffaire. Hij kwam onder vuur te liggen na wanbeleid bij de Belastingdienst. Daar werden honderden ouders onterecht aangemerkt als fraudeur. Hij werd in 2020 opgevolgd door mevrouw Van Huffelen en de heer Vijlbrief.

Debatten en algemene overleggen

Het overgrote deel van de tijd die we als Kamerfractie hebben, wordt besteed aan het voeren van debatten en algemene overleggen. Daarnaast zijn er de rondetafelgesprekken ter voorbereiding, en gesprekken, al dan niet in commissieverband.

Deelname door onze Kamerleden in 2019 aan:

- ▶ 147 plenaire debatten
- ▶ 18 wetgevingsoverleggen (te vergelijken met een plenair debat, maar dan over één wetsvoorstel)
- ▶ 107 algemeen overleggen
- ▶ 9 notaoverleggen

Van alle debatten worden letterlijke verslagen, de zogenoemde Handelingen, gemaakt die na een paar dagen al voor iedereen gepubliceerd worden. Ook zijn alle debatten live te volgen.

We lichten er in dit verslag enkele uit.

- ▶ De algemene beschouwingen hadden ook dit jaar een thema uit de Bijbel: ‘De liefhebbende Vader en de terugkeer van de verloren zoon’, naar een schilderij van Rembrandt. Lijnen werden doorgetrokken naar de praktische politiek.
- ▶ Pulskorverbod: De SGP vindt het onverteerbaar dat Nederlandse vissers als gevolg van EU-beleid aan banden worden gelegd en heeft daarom het kabinet opgeroepen om al het mogelijke te doen en dat de premier zich in Europa sterk blijft maken voor deze toch al zo geplaagde sector. Ook is op initiatief van de SGP een brief namens een Kamermeerderheid gestuurd aan visserijeurocommissaris Vella.
- ▶ Een voorstel van de SGP om aan alle ouders van minderjarige kinderbijslag te verstrekken, ook al studeren de kinderen al in het hbo/wo, haalde het in eerste instantie niet, maar later in het jaar kwam de regering, mede door de druk van SGP en SP, zelf met een voorstel waarin dat eindelijk geregeld werd.
- ▶ Na jarenlang onderhandelen werd op 5 juni het Pensioenakkoord gepresenteerd. Aan dat akkoord zat ook een SGP-tintje, waardoor mensen met lage inkomens geen hoge belastingheffing krijgen als ze drie jaar eerder willen stoppen met werken.
- ▶ Samen met GL werd een manifest ‘Ruimte voor rouw’ opgesteld. Op de werkvloer is in veel gevallen te weinig aandacht voor rouw. In tegenstelling tot geboorteverlof bestaat hiervoor geen wettelijke regeling. Meer verlofmogelijkheden zijn nodig, om de tijd te kunnen nemen om stil te staan bij het verlies en praktische zaken te regelen.

Wetsvoorstellen

In 2019 behandelde de Tweede Kamer 214 wetsvoorstellen, waarvan er 106 werden aangenomen zonder stemming, de zogenoemde hamerstukken. Totaal werden er 211 aangenomen en slechts drie verworpen. Van de 108 wetsvoorstellen waarover werd gestemd, werden er 97 gesteund door de SGP. Maar op cruciale onderdelen van het wetgevingsprogramma van de regering kon de SGP geen steun verlenen. In totaal ging dat om elf wetsvoorstellen.

Een aantal opvallende punten:

- ▶ De SGP steunde het wetsvoorstel rond wietexperimenten (34997) niet.

- ▶ De Wet straffen en beschermen (35122) kreeg onze steun, al had het onze voorkeur om, zoals in ons eigen initiatiefwetsvoorstel, te komen met een verdergaande inperking van de mogelijkheid voor voorwaardelijke invrijheidstelling.
- ▶ Hogere strafmaxima voor onder meer misbruik van seksueel beeldmateriaal en het hinderen van hulpverleners (35080) hebben we gesteund.
- ▶ De Wet strafbaarstelling verblijf in een door een terroristische organisatie gecontroleerd gebied (35125) - een aanscherping van de wet naar aanleiding van een motie van VVD, CDA en SGP die dit aan de regering opdroeg.
- ▶ De SGP is zeer kritisch op de voorgenomen plannen van de regering om te komen tot meer ruimte voor commercieel draagmoederschap en deelgezag voor meer dan twee ouders per kind. Datzelfde geldt voor het voornemen om te komen tot wettelijke goedkeuring voor alternatieve vormen van lijkbezorging, zoals resumeren. Ook het wetsvoorstel, dat de regering in consultatie heeft gegeven, om niet langer verplicht te stellen dat een deskundigenverklaring wordt gegeven om van geslacht te veranderen, is een verkeerde keuze.
- ▶ Het is opvallend dat een aantal wetsvoorstellen al heel lang geleden beloofd is, maar nog nooit tot stand gekomen zijn.
De al sinds tien jaar beloofde wetsvoorstellen om te komen tot aanscherping van het prostitutiebeleid liggen nog steeds op de plank. De regering maakt geen haast met dit thema. Datzelfde geldt voor het, als gevolg van inspanningen van de SGP, voorgestelde verbod voor exploitanten van winkelcentra om winkeliers te verplichten hun winkel op zondag open te hebben.
Het door ons gewenste vervallen van notariskosten voor stellen die in volledige gemeenschap van goederen willen trouwen, laat ook op zich wachten.
- ▶ We stemden verder onder andere tegen:
 - de wijziging van de Participatiewet in verband met het opheffen van discriminatoir onderscheid tussen bloedverwanten in de tweede graad en anderen die een gezamenlijke huishouding voeren, waarbij sprake is van zorgbehoefte.
 - de wijziging van de Meststoffenwet in verband met tijdelijke verhoging van het afrotingspercentage bij overgang van een fosfaatrecht.
 - de wijziging van BW boek 7 (Burgerlijk Wetboek), de Jeugdwet en enkele andere wetten ter verbetering van patiëntgerichte zorg en het opnemen van een wettelijke regeling voor het inzage-recht in het medisch dossier van een overleden patiënt. Onzes inziens werd het nabestaanden te moeilijk gemaakt om inzage te krijgen in het medisch dossier.

Initiatiefwetsvoorstellen

Naast de regering, kunnen ook leden van het parlement initiatief(wets)voorstellen indienen. Van dit recht wordt door de SGP in toenemende mate, en niet zonder succes, gebruik gemaakt.

1. Initiatiefvoorstel-Van der Staaij (30874 (R1818)) dat al in 2006 werd ingediend, namelijk het regelen dat voor EU-Verdragen een tweederdemeerderheid vereist is, is aanvaard in de Tweede Kamer. De behandeling in de Eerste Kamer vond plaats op 24 januari 2017, maar werd aangehouden totdat de staatscommissie Bezinning Parlementair Stelsel, de commissie-Remkes, haar onderzoek had afgerond. Dat vond plaats in december 2018. Over ons initiatief werd het volgende vermeld: “De staatscommissie adviseert, evenals de commissie-Thomassen heeft gedaan, tot een ruimere uitleg van artikel 91, derde lid, Grondwet in die zin dat niet alleen de inhoud van een concrete Grondwetsbepaling relevant is, maar ook de daaraan ten grondslag liggende uitgangspunten en de strekking ervan. Wanneer dit advies niet wordt overgenomen, adviseert de staatscommissie het voorstel-Van der Staaij tot uitgangspunt te nemen. (...)”. Het voorstel werd in april behandeld in de Eerste Kamer, maar kreeg daar helaas geen meerderheid.
2. Initiatiefvoorstel-Van der Staaij ter afschaffing van de voorwaardelijke invrijheidstelling en aanpassing van de voorwaardelijke veroordeling (34975) werd eind 2017 ter advies voorgelegd aan de betreffende instanties. Met dit voorstel wordt beoogd de automatische strafkorting van een derde deel van de gevangenisstraffen af te schaffen. Vanwege het hierboven genoemde wetsvoorstel van de regering hebben we de behandeling van dit voorstel opgeschort.
3. Initiatiefvoorstel-Van der Staaij ‘Keuzehulp onbedoeld zwangere vrouwen’ (35338): in dit voorstel wordt geregeld dat ongewenst zwangere vrouwen al vanaf het eerste contact met de arts, zowel schriftelijk als mondeling, moeten worden geïnformeerd over de alternatieven voor een abortus. Het voorstel is voor advies voorgelegd aan de Raad van State.
4. Initiatiefvoorstel-Ellemeet (GroenLinks) en Van der Staaij ‘Wijziging van de Aanbestedingswet 2012 in verband met het schrappen van de verplichte aanbesteding binnen het sociaal domein’ (35338). Het voorstel voorziet in een wijziging van de Aanbestedingswet 2012 waardoor gemeenten niet meer verplicht zijn aan te besteden in het sociale domein.
5. Initiatiefvoorstel-Bisschop en Kwint (SP) (35145) in verband met het afschaffen van het lerarenregister. De inhoudelijke voorbereiding is in 2019 afgerond. De plenaire behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer is in 2020 gestart.

6. Initiatiefwetsvoorstel-Kuiken, Van Toorenburg, Van Wijngaarden, Van der Graaf en Van der Staaij 'Wet bestuurlijk verbod ondermijnende organisaties' (35079) is in behandeling in de Tweede Kamer. Dit voorstel moet het makkelijker maken om bijvoorbeeld criminele motorbendes te verbieden.

Commissies en werkgroepen

In de Tweede Kamer is een aantal vaste commissies, gerelateerd aan de departementen. Daarnaast zijn er werkgroepen met een bijzondere opdracht. Een zo'n werkgroep is die ten behoeve van 'Herziening reglement van Orde'. Deze commissie staat onder leiding van Kees van der Staaij, en is op 3 april 2018 van start gegaan en op 30 oktober 2019 is het eindrapport overhandigd aan Kamervoorzitter Khadija Arib. De werkgroep komt tot een groot aantal technische en inhoudelijke wijzigingsvoorstellen die in 2020 behandeld zullen worden.

Chris Stoffer maakte deel uit van de voorbereidingsgroep voor en later van de Parlementaire Ondervragingscommissie Ongewenste Beïnvloeding (POCOB). Deze commissie gaat over de ongewenste financiering van moskeeën uit het buitenland. De openbare verhoren vinden plaats in 2020. Aan deze commissie ligt een motie ten grondslag van de SGP en de SP, ingediend bij debat over Grondrechten in een pluriforme samenleving, waarin het presidium van de Tweede Kamer verzocht wordt een voorstel voor te bereiden voor een parlementaire ondervraging.

Amendementen en moties

Tijdens de plenaire debatten kunnen fracties bij wetsvoorstellen amendementen (wetswijzigingen) en moties waarin een Kameruitspraak wordt gevraagd indienen.

- ▶ amendementen die in stemming werden gebracht: 36, waarvan er 18 werden aanvaard
- ▶ moties: 92, waarvan er 56 werden aangenomen

Waar gingen de ingediende amendementen en moties zoal over?

De amendementen gingen over:

- ▶ het onder voorwaarden instellen van een vrijstelling voor anbi's (algemeen nut beogende instellingen);
- ▶ middelen voor psychische en geestelijke zorg aan geloofsvervolgden;
- ▶ herroeping van voorwaardelijke invrijheidsstelling in alle gevallen bij schending van voorwaarden.

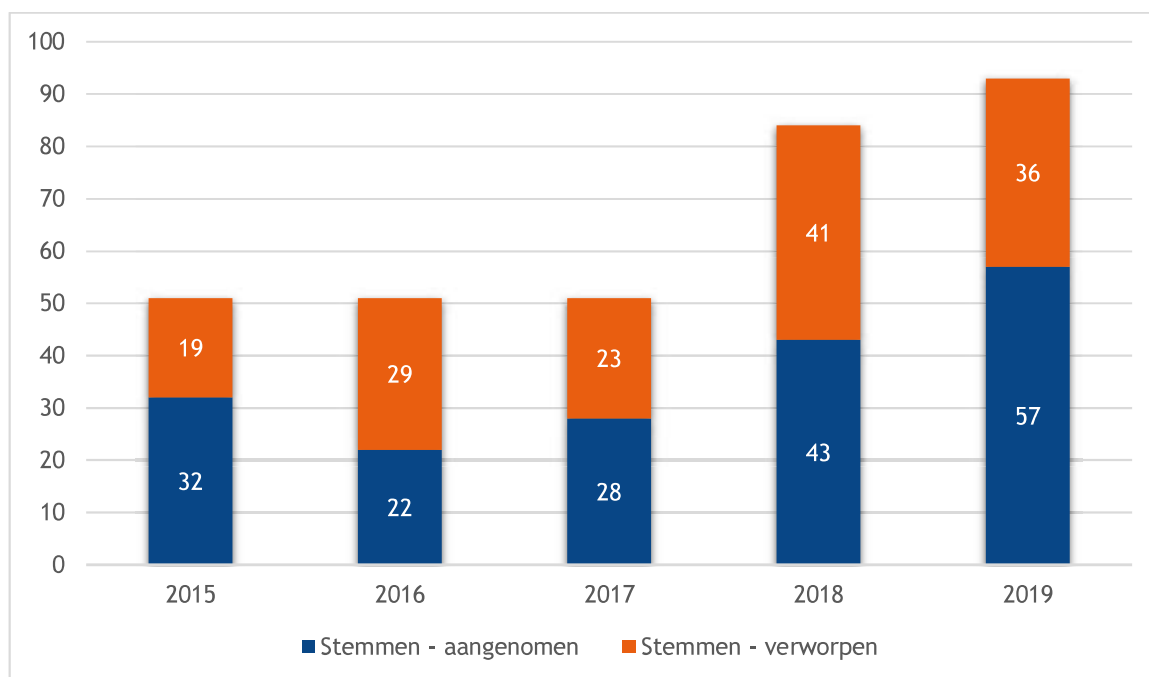
De ingediende moties gingen onder meer over:

- ▶ het inrichten van de oude vergaderzaal in de oorspronkelijke stijl;
- ▶ het verder aan banden leggen van de verkoop van vuurpijlen en zwaar knalvuurwerk;
- ▶ het leerlingen kennis laten maken met de Joodse gemeenschap en haar geschiedenis;
- ▶ discriminatie van Papoea's aan de kaak blijven stellen;
- ▶ het bevriezen van de overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting;
- ▶ de langjarige continuering van het Deltaplan Dementie;
- ▶ een nationaal verbod op vrachtwagenverkeer op zondag;
- ▶ het tegengaan van verdere stapeling van zorgkosten;
- ▶ een hardere opstelling tegenover China;
- ▶ het inzetten op een hogere vliegbelasting;
- ▶ het stimuleren van lokale energiecoöperaties;
- ▶ de ondersteuning van projecten ter bevordering van de vrijheid van religie en levensovertuiging in het Midden-Oosten;
- ▶ de uitzondering voor gemoedsbezwaarden ook toepassen voor zzp'ers;
- ▶ een voorzitter van de Europese Commissie die oog heeft voor de zorgen van burgers over bemoeienis van 'Brussel';
- ▶ het uitwisselen van informatie over delicten en risico's zonder hinder van een beroep op privacy van de dader;
- ▶ bekostigingssancties als jihadisten of terroristen invloed op scholen uitoefenen;
- ▶ het zich in EU-verband inzetten voor het behoud van de pulskorvisserij.

Amendementen per kalenderjaar:

Behandeljaar	Stemmen - Aangenomen	Stemmen - Verworpen
2015	5	12
2016	12	33
2017	6	6
2018	9	15
2019	18	18

Moties per kalenderjaar:

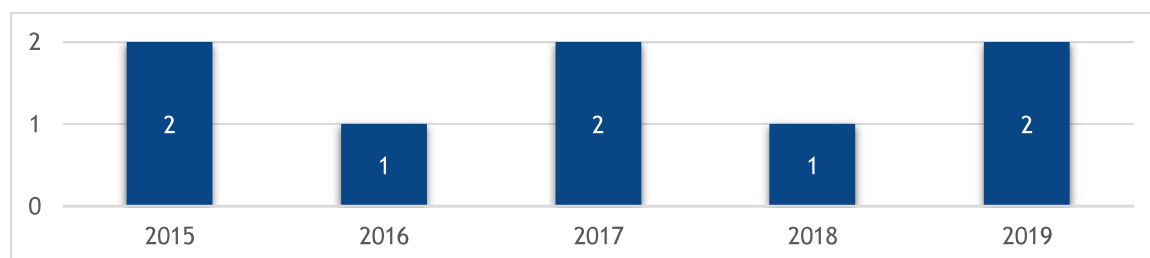
Vragen: mondeling en schriftelijk

Tot de controle-instrumenten van de Kamer behoort ook het stellen van mondelinge en schriftelijke vragen. Op die manier kun je als fractie over een specifiek actueel onderwerp feitelijke informatie boven tafel krijgen. Een aantal onderwerpen passeert in dit verslag de revue.

► mondelinge vragen

Iedere fractie krijgt de gelegenheid om onderwerpen aan te melden voor het mondelinge vragenuur op dinsdagmiddag. Voor elk vragenuur worden maximaal slechts vijf vragen gehonoreerd. Tweemaal werd een vraag aan de SGP toegekend, te weten over de verdubbeling van het aantal verkeersdoden door alcohol en over genderneutraal speelgoed. Deze vragen werden gesteld naar aanleiding van het feit dat de minister van emancipatie speelgoedfabrikanten oproept rolbevestigend speelgoed in hun collectie 'onder de loep te nemen'.

Mondelinge vragen per kalenderjaar:

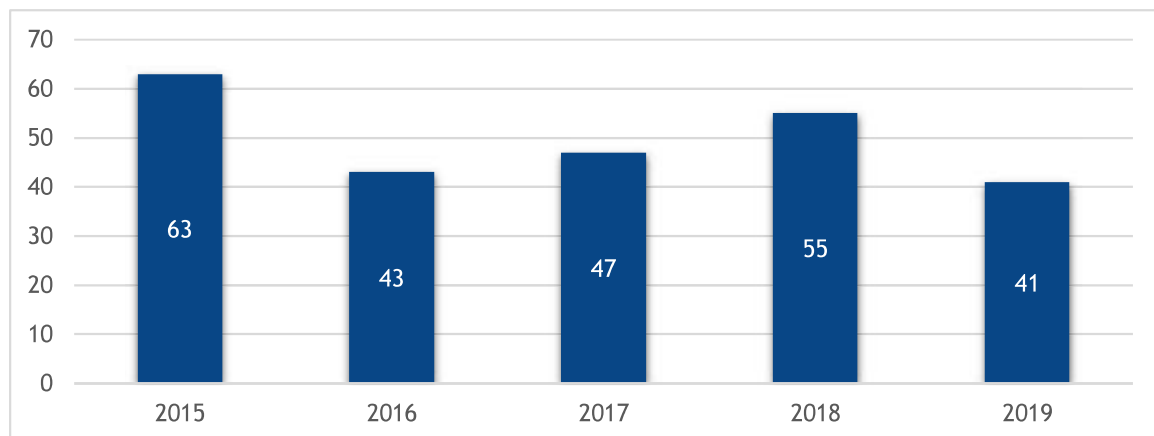
► schriftelijke vragen

In totaal werden 41 schriftelijke vragenseries gesteld over tal van kwesties, zoals: de sluiting van de Hoenderloo Groep;

- het bericht 'Wie beschermt onze fragiele Oude Kerk' (Amsterdam) ;
- het bericht dat coffeeshops sportverenigingen sponsoren;
- het bericht 'Lesmethodes seksuele voorlichting onder de loep';
- het rapport 'Briefing on the Situation of Religious Persecution of Christians and Muslims in India' van Jubilee Campaign;
- het bloedvergieten op Papoea;
- de uitspraak van de rechtbank Den Haag inzake de specialist ouderengeneeskunde die verdacht werd van onzorgvuldige euthanasie op een demente patiënte;
- het niet handhaven van het boerkaverbod in het openbaar vervoer;
- de uitgedeelde boetes op grond van de Meststoffenwet;
- het bericht 'Te veel beperkingen voor Bijbelstudie in azc';
- het aanvallen door radicale moslims op christenen in Nigeria;
- het bericht 'IND schendt godsdienstvrijheid Chinese christenen';
- het bericht 'Rouwbegeleiding op het werk vaak onvoldoende';
- de twijfels van het bedrijfsleven over de kosten van het klimaatbeleid;
- het besluit van het Openbaar Ministerie om abortusklinieken CASA en medisch diagnostisch centrum STAR niet strafrechtelijk te vervolgen;
- de erkenning van de Golanhoogten als deel van Israël;
- het bericht dat christenvervolgning in China verviervoudigd is;
- de banden tussen BDS en terroristen.

Aan het eind van deze opsomming geven we weer hoeveel mondelinge en schriftelijke vragen, moties en amendementen er ingediend zijn sinds 2015.

Schriftelijke vragen per kalenderjaar:

Expositie Statenbijbel in de Staten-Generaal

In het jaar dat het 400 jaar geleden was dat de Staten-Generaal opdracht verleende tot het vertalen van de Bijbel in de Nederlandse taal, kreeg de SGP de gelegenheid om een expositie in te richten die geheel gewijd is aan de Statenvertaling. Kamervoorzitter Khadija Arib opende de expositie op 26 november 2019 in de Statenpassage van de Tweede Kamer.

"De Statenvertaling is voor veel gelovigen nog steeds zeer belangrijk", zei de Kamervoorzitter bij de opening van de expositie. "Deze heeft de afgelopen vier eeuwen een stevig stempel gedrukt op de Nederlandse taal en cultuur." Zij noemde een reeks van woorden en uitdrukkingen die aan de Statenbijbel zijn ontleend en ook nog regelmatig in Kamerdebatten worden gebruikt.

Roelof Bisschop nam het initiatief tot de expositie. Met hulp van onder andere het Dordts Museum, het Catharijneconvent en het Statenbijbelmuseum in Leerdam heeft de SGP-fractie de expositie gerealiseerd.

4.5 Activiteiten buiten het parlement

Ook dit jaar waren er veel activiteiten die buiten het reguliere werk in de Tweede Kamer de aandacht vroegen. Kamerleden en medewerkers gingen op pad voor werkbezoeken, het houden van lezingen voor SGP-kiesverenigingen, SGP-jongeren, kerkelijke verenigingen, congressen et cetera.

Ook laten we ons van tijd tot tijd informeren tijdens de zogenoemde lunchlezingen op dinsdag, aansluitend aan de fractievergadering, en de Groenkring, namelijk:

- ▶ 29 januari: Cornel Vader van het Leger des Heils over de positie van kwetsbaren
- ▶ 2 april: Harry Paul over de toekomst van de landbouw
- ▶ 16 april: Pieter van 't Veer over duurzaamheid
- ▶ 23 april: Arjan de Jong over wat het CBS kan betekenen voor de SGP?
- ▶ 18 juni: Laura Geest van het CPB over de houdbaarheid overheidsfinanciën
- ▶ 26 november: Techthics over 5G
- ▶ 10 december: Han ten Broeke over de EU

Een à twee keer per jaar komt de 'Groenkring' bijeen. Op 25 juni was mevrouw E.A. Schouten te gast, auteur van de roman 'Zoveel liefde'. Zij vertelde ons over het leven van Betsy, de vrouw van Groen van Prinsterer.

De jaarlijkse fractiedagen aan het begin van het parlementaire jaar werden dit jaar gewijd aan 'Groen van Prinsterer', met onder andere een lezing van Dr. Jelle Bijl, en een 'Groentoer' op de fiets langs plaatsen waar Groen gewoond en gewerkt heeft.

(buitenlandse) Werkbezoeken

- ▶ In het kader van de EP-verkiezingen werd, samen met (toen nog kandidaat) Bert-Jan Ruissen, een werkbezoek afgelegd bij het Hof van Justitie in Luxemburg.
- ▶ Op de landelijke vrijwilligersdagen van NL Doet in maart hebben Kamerleden en medewerkers de handen uit de mouwen gestoken in Beth San in Moerkapelle, Parousie in Scherpenzeel, Gezinsvervangend Tehuis Tarah in Barneveld, en Kroonheim in Uddel.
- ▶ In de zomer legden Roelof Bisschop en Chris Stoffer een oriënterend bezoek af in Israël en werden daarbij vergezeld door de medewerkers Cornel van Beek (pr), Hans Maljaars en Henri Krooneman. Er is onder anderen gesproken met het Palestijns bestuur in Bethlehem, bij christelijke Palestijnen, maar ook werden er agrarische kenniscentra en technologiebedrijven bezocht.
- ▶ In maart bezocht Kees van der Staaij op uitnodiging van UN-Watch Israël een bijeenkomst in Genève.
- ▶ Kees van der Staaij was, samen met medewerker Gijsbert Leertouwer, aanwezig op het World Congress of Families in Verona in maart.
- ▶ Met de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking werd Colombia bezocht.
- ▶ In juni was Kees van der Staaij aanwezig bij het Jerusalem Prayer Breakfast.
- ▶ Met de vaste commissie VWS werden in het herfstreces enkele Scandinavische landen bezocht om te bezien hoe de (ouderen)zorg daar georganiseerd is.

4.6 Ten slotte

We kijken met dankbaarheid terug op het jaar 2019 waarin we de kracht en gezondheid ontvingen om ons werk te doen, waarbij we ons gesteund weten door velen die met ons meeleven en meedenken.

5. Eerste Kamer

5.1 Verwondering

Verwondering! Dat blijft over als we terugzien op 2019. De eerste maanden stonden in het teken van de verkiezingen voor de Provinciale Staten en in het verlengde daarvan voor de Eerste Kamer. Op 20 maart bleek dat de SGP bij de Provinciale verkiezingen stemmen had gewonnen. Een prachtig resultaat, dat echter niet leidde tot zetelwinst door de hoge kiezersopkomst. In diverse provincies moest de SGP een zetel inleveren. Dat betekende dat er voor de verkiezingen van de Eerste Kamer op 27 mei geen twee zetels op eigen kracht behaald konden worden. Forum voor Democratie (FvD) gaf echter de voorkeur aan het geven van haar reststemmen aan de SGP, zodat deze reststemmen niet bij een linkse fractie zouden belanden. Zo zijn uiteindelijk de twee zetels in de Eerste Kamer behouden.

5.2 Principieel en opbouwend

Ook in de Eerste Kamer mag een Bijbels genormeerde, constructieve stem klinken. Het is een grote verantwoordelijkheid om van die ruimte serieus gebruik te maken. Vanuit die verantwoordelijkheid hebben de senatoren van de SGP, Peter Schalk en Diederik van Dijk, zich ingespannen om een bijdrage te leveren aan een adequate invulling van de rol van de Eerste Kamer. Die rol betreft primair het toetsen van de kwaliteit van voorgestelde wetgeving. Deze toets spitst zich toe op drie hoofdcriteria: rechtmatigheid, handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid. Hoewel de Eerste Kamer uiteraard ook een politiek orgaan is, ligt de toegevoegde waarde van de Eerste Kamer vooral in het stevig vasthouden aan deze rol aan het einde van het wetgevingsproces.

In het vervolg van dit verslag wordt een aantal activiteiten van beide SGP-senatoren belicht.

5.3 Schalk

Op de fractiekamer van de SGP in de Eerste Kamer ligt de Bijbel en er staat een schaakspel. Beiden komen aan de orde als iemand onze kamer bezoekt. Maar ook in de debatten zijn het bekende zaken. Zo was er een debat over integriteit, waarin Schalk verteld heeft dat bij onze afwezigheid nogal eens schaakstukken worden verzet. Dat was als voorbeeld voor integer handelen.

De Bijbel komt vaker aan de orde. Zo waren de Algemene Politieke Beschouwingen gecentreerd rond Psalm 34:15, waar staat: “Wijk af van het kwade en doe het goede, zoek de vrede en jaag die na”. Dat was toepasselijk als het gaat om de thema’s die benoemd werden, zoals het gezin, de kwesties rond leven en dood, defensie en dergelijke.

Natuurlijk kwam het Woord van God ook aan de orde bij een debat over de rechtspositie van transgenderpersonen en intersekspersonen. Dat is een zeer gevoelig thema, waarbij aangeduid mocht worden dat God de mens heeft geschapen: ‘man en vrouw schiep Hij hen’.

Natuurlijk zijn er ook allerlei algemene onderwerpen, zoals een uitvoerig debat met de minister van Economische Zaken over de Wet arbeidsmarkt in balans (Wab). Bijzonder dat daarbij de positie van gewetensbezwaarden kon worden beschermd, door te vragen om gewetensbezwaar niet mee te laten wegen bij de stapeling van ontslaggronden. Je kunt niet gedeeltelijk gewetensbezwaarde zijn. Die stelling werd door de minister erkend en de wet zal worden aangepast.

Veel aandacht, ook van de Eerste Kamer, gaat uit naar zaken rond het klimaat en de klimaatverandering. Terwijl de politiek nog natrilde door het zogenoemde ‘Urgendavonnis’, waardoor duidelijk werd dat allerlei percentages in de wetgeving tot onmogelijke situaties kunnen leiden, werd er een initiatiefwet in de Eerste Kamer behandeld, de Klimaatwet. Daarin is vastgelegd, bij wet nota bene, dat er in 2030 een reductie van CO₂-uitstoot gerealiseerd moet zijn. In de wet staat nu dat dit ten opzichte van 1990 met 49% moet zijn afgenomen, en in 2050 met 95%. Dit lijken onhaalbare doelstellingen. Dat is de reden waarom de SGP gewaarschuwd heeft om juist geen percentages in de wet te noteren. Inmiddels is immers bekend wat dit teweeg kan brengen. De boeren en de bouwers kunnen erover meepraten.

Overigens heeft de Eerste Kamer ook een Spoedwet aanpak stikstof goedgekeurd. Dat was noodzakelijk om de bouw weer los te trekken. Bij dat debat is de toezegging gevraagd dat er voor de boeren ook in de toekomst ontwikkelruimte moet blijven bestaan. Die toezegging werd gedaan. Een motie die opriep tot openheid en toegankelijkheid van de onderbouwing voor stikstofrekenmodellen werd aanvaard.

Een andere belangrijke motie die werd aanvaard, was over het stopzetten van een wetgevingsproces dat de verkiezingen van de Eerste Kamer zou terugbrengen naar de periode voor 1983. Destijds werd elke drie jaar de helft van de Eerste kamer gekozen. Dat zou echter een verhoging van de kiesdrempel betekenen, hetgeen funest kan zijn voor de kleinere partijen. Deze motie-Schalk werd door 51 van de 75 Kamerleden gesteund. Dat betekent dat er eerst een debat moet komen over het rapport van de staatscommissie-Remkes. Pas daarna zal de regering het wetgevingsproces hervatten. Hopelijk zal in 2020 blijken dat deze motie zijn nut heeft gehad, ten behoeve van de plaats die de SGP mag innemen in het parlement.

5.4 Van Dijk

Over de omvang van de overheidstaak zijn boekenkasten volgeschreven. Het aanbieden van kansspelen en daaraan ook nog eens geld verdienen, is in de ogen van de SGP in ieder geval geen taak voor de overheid. De overheid moet gokzucht ook niet vrijgeven, maar indammen. Helaas was dit bepaald niet de insteek van de wetgeving die in de Eerste Kamer is behandeld. Om die reden is met overtuiging tégen deze wetgeving gestemd. Wel werd een motie van Van Dijk aanvaard om te bezien in hoeverre beperkingen aan reclame voor gokken kunnen bijdragen aan het tegengaan van gokzucht.

Tijdens de voortzetting van een debat over de rechtsstaat legde Van Dijk de vinger bij een doorgeslagen vorm van rechtsbescherming voor terroristen. Hij noemde het ridicul dat als het Nederlanderschap van een terrorist wordt afgenomen, de minister vervolgens zelf zijn eigen beslissing ambtshalve moet gaan aanvechten. Eind 2018 schaarde een meerderheid van deze Kamer zich achter een SGP-motie om te zoeken naar alternatieven voor deze bijzondere constructie. Helaas bleek er uiteindelijk geen meerderheid in de Eerste Kamer om op dit punt door te bijten en daadwerkelijk een alternatief hiervoor te beproeven.

Een geheel ander wetsvoorstel betrof het voorstel om het verbod op majesteitsschennis uit te kleden. Een Oranjegezinde partij als de SGP heeft geen enkele behoefte aan een dergelijke stap. Het koningschap staat of valt met de waardigheid die aan het ambt is verbonden. Die waardigheid, zo vindt de SGP, verdient bescherming en is ook gediend met enige mysterie, magie en bijzondere voorrechten. De SGP stemde tegen dit wetsvoorstel.

Een bijzonder moment was de afronding van het wetsvoorstel-Van der Staaij. Een wetsvoorstel dat een einde maakt aan de knagende onevenwichtigheid dat het Nederlandse parlement met een eenvoudige meerderheid kan besluiten tot vergaande overdracht van nationale bevoegdheden, tot uitholling van onze soevereiniteit. Hier lag een kans om ook echt iets te doen aan het brede onbehagen in onze samenleving over die voortdurende overdracht van nationale bevoegdheden naar Europa. Het was buitengewoon spijtig om te moeten constateren dat een meerderheid van de senaat hier anders over dacht en het voorstel verwierp.

Tijdens de Algemene Europese beschouwingen riep Van Dijk op om terug te keren tot de kern. Dan gaat het allereerst over de Kern met een hoofdletter K: een EU die zich richt op datgene wat in de diepste zin van het woord ter zake doet, namelijk de fundamentele Bijbelse waarden en principes. Laat de EU geen inbreuk maken op de beleidsvrijheid van lidstaten om te bepalen hoe ze omgaan met vraagstukken van leven en dood, met zorg, gezin, seksualiteit en onderwijs. In geen geval mag de EU de waardigheid van het leven ondermijnen, of het nu gaat om het ongeboren of het oudere leven. En laat de EU ook echt opkomen voor en een speerpunt maken van vervolgd christenen en voor een rechtvaardige behandeling van Israël in internationale gremia.

Een bijzonder wetsvoorstel betrof het verbod op asbestdaken. In de Tweede Kamer werd dit voorstel aanvaard met alleen de stemmen van de SGP tegen. In de Eerste Kamer bleken meer fracties in te zien dat het voorgestelde verbod onhaalbaar en disproportioneel was. Het voorstel werd verworpen.

Drugs werkt verslavend en kan meer kapotmaken dan je lief is. Als uitvloeisel van het regeerakkoord kwam er echter een wetsvoorstel dat linksom of rechtsom juist leidt tot een zekere normalisering van drugsgebruik; een wetsvoorstel dat informatie moet opleveren om de zogenoemde achterdeur van de coffeeshop beter te reguleren. De SGP heeft zich met kracht verzet tegen dit wetsvoorstel, maar uiteindelijk bleken alleen PVV en SGP op een tegenstem uit te komen.

5.5 Richtingwijzer

In 2019 mochten beide senatoren herkozen worden in de Eerste Kamer. Dat is een reden tot dankbaarheid. Graag willen beide Kamerleden hun taak ook in 2020 uitvoeren. Met als richtingwijzer artikel 36 van de Nederlandse geloofsbelijdenis, dat de taak van de overheid in het licht van de Bijbel omschrijft. “De relevantie van artikel 36 NGB wordt duidelijk, enkel wanneer we het zien en behandelen als de geloofsuitdrukking die het is - en niet als een sociaal-politieke uitspraak. De theologische en ethische betekenis van dit artikel is dusdanig krachtig dat het nog steeds kan dienen als algemene richtingwijzer voor de opdracht van het politieke bedrijf. De diepste oorzaak van de blijvende relevantie van artikel 36 ligt niet in een verheven inzicht van Calvijn en Guido de Brès, maar komt doordat men, net als in de hele confessie, beoogde de Heilige Schrift na te spreken.” (Prof. dr. Patrick Nullens)

6. Eurofractie

2019 stond in het teken van de vijfjaarlijkse verkiezingen voor het Europees Parlement (EP). De lijstcombinatie ChristenUnie-SGP ontving op 23 mei 375.660 stemmen, een stijging van ongeveer 10.000 stemmen ten opzichte van de vorige verkiezingen in 2014. Vanwege de hogere opkomst daalde het percentage stemmen echter met bijna 1 procent naar 6,83%. Toch was het nog voldoende om de twee zetels te behouden. Het SGP-smaldeel van de Eurofractie ChristenUnie-SGP was zowel voor als na de verkiezingen lid van de politieke fractie van Europese Conservatieven en Hervormers (ECR) in het Europees Parlement (EP).

Drs. Bas Belder nam in juli 2019 na 20 jaar afscheid van het EP. Belder was in zijn laatste termijn lid van de commissie Buitenlandse Zaken. Daarnaast was hij plaatsvervangend lid van de Landbouwcommissie en van de Begrotingscommissie. Voorts was hij vicevoorzitter van de delegatie voor de betrekkingen met Israël en lid van de delegatie voor de betrekkingen met Iran. In juli 2019 werd Belder opgevolgd door ir. Bert-Jan Ruissen. Ruissen is lid van de Landbouwcommissie en plaatsvervangend lid in de commissie Buitenlandse Zaken en de Visserijcommissie. Tevens is hij vicevoorzitter van de delegatie voor de betrekkingen met Israël, lid van de Delegatie in de Parlementaire Vergadering van de Unie voor het Middellandse Zeegebied en plaatsvervangend lid van de Indiadelegatie. De meeste vergaderingen in commissie- en delegatieverband vinden plaats in Brussel. Daarnaast wordt er twaalf keer per jaar plenair vergaderd in Straatsburg.

De volgende medewerkers waren in 2019 in dienst van het SGP-smaldeel van de Eurofractie:

- ▶ Elise Abbey - van Doorn MA (tot juli 2019)
- ▶ Leonard den Boef MA
- ▶ Mr. Kees Bos (vanaf oktober 2019)
- ▶ Hans van de Breevaart PhD (parttime, vanaf december 2019)
- ▶ Christine van Dijk LLM
- ▶ Gonda van den Heuvel-van 't Zelfde MA
- ▶ Walter van Luik MSc.

6.1 Buitenlandse Zaken

Op het terrein van het buitenlands beleid beheerste de situatie in de Arabische wereld, evenals in voorgaande jaren, regelmatig de parlementaire agenda. Zowel Bas Belder als Bert-Jan Ruissen hebben actief deelgenomen aan de hierover gevoerde debatten. De Eurofractie heeft zich met grote regelmaat ingezet voor godsdienstvrijheid wereldwijd. Er is aandacht gevraagd voor de positie van christenen in onder meer China, Iran, Syrië en Turkije. Bert-Jan Ruissen was schaduwrapporteur op een adviesrapport over het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Vietnam.

In januari organiseerde Belder samen met Christian Solidarity Worldwide en enkele Europarlementariërs van andere politieke fracties een conferentie over godsdienstvrijheid in China, met als hoofdspreker dr. Bob Fu, directeur van de Amerikaanse organisatie ChinaAid. De focus lag op de situatie van protestanten, rooms-katholieken en Oeigoeren in het land.

In mei sprak Bas Belder over de rol van de EU in het bevorderen van godsdienstvrijheid op het Taiwan International Religious Freedom Forum in Hsinchu (Taiwan). Bert-Jan Ruissen investeerde eveneens in de contacten met Taiwan en bracht in het najaar met de Taiwan Friendship Group een bezoek aan dat land.

In juli organiseerde Bert-Jan Ruissen een conferentie over Iran met als gastspreker dr. Dan Schueftan van de universiteit van Haifa.

In september was Ruissen gastheer op een conferentie over godsdienstvrijheid in China, georganiseerd in samenwerking met Christian Solidarity Worldwide, Open Doors en Bitter Winter.

In november werd samen met European Center for Law and Justice een seminar belegd waar dominee Andrew Brunson sprak over godsdienstvrijheid in Turkije. Brunson is een Amerikaanse pastor die enkele jaren onterecht gevangen zat in de Turkse cel en eind 2018 werd vrijgelaten.

6.2 Israël en Joodse gemeenschappen in Europa

De Eurofractie heeft zich in het afgelopen jaar ingezet voor een verbetering van de relatie tussen de EU en de Joodse staat Israël, alsook voor het welzijn van de Joodse gemeenschappen in Europa. Dat welzijn staat onder druk door een klimaat van toenemend antisemitisme en destabilisering.

Als vicevoorzitter van de Israëldelegatie van het Europees Parlement en als voorzitter van de caucus in het Europees Parlement van de Israel Allies Foundation reisden Belder en Ruissen diverse keren naar Israël voor gesprekken met politici, academici en het brede maatschappelijk veld.

Ook in de plenaire debatten en teksten wees de Eurofractie op het belang van veiligheid en stabilisatie in de regio. Ruissen was daarnaast gastspreker op een conferentie over handelsbetrekkingen tussen de EU en Israël, georganiseerd door de Kamer van Koophandel Nederland-Israël en op een conferentie over 40 jaar diplomatieke betrekkingen tussen de EU en Israël, belegd door de European Coalition for Israel.

In december werd, in samenwerking met onder andere de European Christian Political Movement (ECPM), de jaarlijkse conferentie over de toekomst van EU-Israëlrelaties belegd, dit keer gefocust op de wederzijdse handelsbetrekkingen.

In aanloop naar de EP-verkiezingen op 23 mei startten ChristenUnie en SGP in samenwerking met onder andere het CIDI een petitie tegen antisemitisme. De petitie zal in 2020 verder internationaal verspreid worden alvorens aangeboden te worden aan de Europese Commissie.

6.3 Landbouw

De eerste maanden van 2019 stonden in het teken van onderhandelingen over het nieuwe landbouwbeleid (GLB), waar de Eurofractie nauw bij betrokken was. Tijdens de verkiezingscampagne ging Bert-Jan Ruissen veelvuldig in overleg met de landbouwsector via werkbezoeken, debatten en gesprekken, onder meer rondom de groente-, fruit-, akkerbouw- en (melk)veehouderijsector en over gewasbescherming, veredeling, GLB, Natura 2000, inkomenspositie en handel.

Na zijn verkiezing kreeg Ruissen een plaats als stemgerechtigd lid in de EP-landbouwcommissie, waarmee de SGP-inzet voor de sector gecontinueerd wordt. Binnen de ECR werd Ruissen benoemd tot vicecoördinator voor het werk in de landbouwcommissie.

Ruissen werd aangewezen als medeonderhandelaar voor het dossier over de GLB Strategische Plannen. In de tweede helft van 2019 is een aanvang gemaakt met heronderhandeling van delen van het dossier, ter voorbereiding op de plenaire stemming en de onderhandelingen met de Raad en de Europese Commissie. De inzet van de SGP blijft gericht op vereenvoudiging, sterkere inkomenspositie, innovatie en een betere aansluiting op de praktijk door flexibiliteit.

De plannen van de nieuwe Europese Commissie voor een Europese 'Green Deal', zoals gepubliceerd in december, hebben potentieel verstrekkende impact voor onder andere de landbouwsector en het landbouwbeleid. In eerste debatten en artikelen hierover is de inzet van de SGP-Eurofractie, gericht op balans tussen economische, ecologische en sociale duurzaamheid, tot uitdrukking gebracht.

Ruissen was medeauteur van een resolutie tegen het verlenen van patenten op plantmateriaal, welke met grote meerderheid door het EP werd aangenomen. Als schaduwrapporteur op de opinie over het mededingingsbeleid vroeg Ruissen aandacht voor de zwakke onderhandelingspositie van primaire producenten, de noodzaak van juridische zekerheid voor producentenorganisaties en de rol van interbrancheorganisaties.

Ruissen nam als spreker deel aan diverse bijeenkomsten, onder meer inzake circulaire landbouw. Ruissen continueerde ook het overleg en de werkbezoeken in de sector, waaronder een werkbezoek aan het Partridgeproject. In het nieuwe mandaat is de SGP-Eurofractie ook weer betrokken bij de organisatie van de landbouwbijeenkomsten samen met de Nederlandse Europarlementariërs in de landbouwcommissie, waarvan de eerste editie plaats had in november 2019.

6.4 Visserij

Als plaatsvervangend lid in de visserijcommissie zette Ruissen zich in voor de belangen van de Nederlandse visserijsector. Aan het begin van het mandaat is Ruissen schaduwrapporteur geworden op het belangrijke visserijdossier over de controleverordening. Belangrijke punten die in dit rapport besproken worden zijn onder andere: aanlandverplichting en een *level playing field* creëren als het gaat om sancties die opgelegd worden door lidstaten aan vissers.

Verder was Ruissen namens de ECR-fractie schaduwrapporteur (medeonderhandelaar) van een rapport dat de belangen van de (Nederlandse) visserijsector moeten beschermen na de 'brexit'.

Helaas was er in het afgelopen half jaar weinig positieve aandacht voor de pulsvisserij. Hoewel dit onderwerp voor de SGP niet van de radar is, is wel duidelijk geworden dat in het EP pulsvisserij geen goede naam heeft.

In 2019 heeft Ruissen diverse experts uitgenodigd in het EP om te komen spreken in de visserijcommissie over de aanlandplicht en de rol van camera's aan boord van vissersschepen. Het doel hiervan was niet alleen om de Nederlandse situatie voor het voetlicht te brengen, maar ook om te laten zien dat ons land vooroploopt met innovaties. Ook als het gaat om de aanlandverplichting werd een expert uitgenodigd die sprak over de onwerkbaarheid van deze verplichting. Opvallend was dat de gedeelde kritiek op het verbod om vis terug te gooien in zee een partijoverkoepelende consensus genoot. Bevestigd werd dat de aanlandplicht onwerkbaar is en slecht is voor de visbestanden.

6.5 Overige zaken

In juni 2019 werd, ter gelegenheid van het afscheid van Bas Belder als Europarlementariër, door het hoofdbestuur van de SGP een symposium aangeboden met als titel: "Israël's meerwaarde voor Europa. Een historische, diplomatieke, politieke en religieuze beschouwing." De sprekers, onder wie de Israëlische Ambassadeur bij de EU, Zijne Excellentie dhr. A. Leshno-Yaar, opperrabbin Jacobs, dr. B. Wallet, alsook vertegenwoordigers van onder meer de Kamer van Koophandel Nederland-Israël, spraken bijzondere waardering uit voor de grote inzet van Belder voor de betrekkingen met de Joodse staat Israël.

Voor de Dag van de Ondernemer op 15 november bezocht Bert-Jan Ruissen een innovatief slagersbedrijf en een moderne veehouderij in Alblasterdam. Met een bloemetje stak hij ondernemers een hart onder de riem, vanwege de belasting van de regeldruk.

In het Europees Parlement in Brussel en Straatsburg ontvingen Belder en Ruissen meerdere belangstellende bezoekersgroepen uit Nederland. Met hen spraken ze over de rol van de Europese Unie en de SGP in het Europees Parlement.

7. Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa (Stichting VOE)

De Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa (voortaan: Stichting VOE) is ‘de internationale poot’ van de SGP en houdt zich bezig met het organiseren van politieke bewustwordingsactiviteiten in landen grenzend aan de Europese Unie in Oost-Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika. De Stichting VOE werkt daarvoor samen met christelijke politieke partijen en/of politieke organisaties in die landen. Het doel van de activiteiten is om betrokkenheid van christenen bij/in de politiek te stimuleren en bij te dragen aan democratisering en opbouw van de rechtsstaat in de betreffende landen.

Deze activiteiten worden financieel mogelijk gemaakt door subsidie voor politieke partijen in het kader van de Wet financiering politieke partijen (Wfpp) en het Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP). Het NFRP bestaat uit het Matra-programma, gericht op Oost-Europa, en het Shiraka-programma, gericht op de Arabische regio.

Behalve de reguliere activiteiten met buitenlandse partners geeft de Stichting VOE, samen met de andere geledingen van de SGP, vorm aan het Internationaal Secretariaat. Doel daarvan is onder meer om relevante internationale contacten van de diverse geledingen met elkaar te delen en vragen van buitenaf snel en adequaat te kunnen beantwoorden.

In dit jaarverslag vindt u een terugblik op de werkzaamheden die door de Stichting VOE in 2019 zijn verricht.

7.1 Bestuur en personeel

In het verslagjaar 2019 telde het bestuur van de Stichting VOE zeven bestuursleden.

De samenstelling van het bestuur en personeel was per 31 december 2019 als volgt:

- ▶ Dhr. E. van Voorden (voorzitter)
- ▶ Dhr. W. Jongsma (secretaris)
- ▶ Dhr. G.A. van der Waal (penningmeester)
- ▶ Dhr. G.A.R. Kraaijeveld (lid)
- ▶ Dhr. H.F. Massink (lid)
- ▶ Dhr. H.J. van Schothorst (lid)
- ▶ Dhr. J.C. Bazen (lid)

Personeel:

- ▶ Mw. M. van Oost-Mitocararu (coördinator) 0,2 fte
- ▶ Dhr. C.W. Kodde van 1 januari 2019 tot 1 juli 2019 voor 0,4 fte en van 1 juli tot 1 oktober voor 0,2 fte.

Wijzigingen:

Per 1 oktober is het dienstverband van dhr. Kodde beëindigd. De lopende werkzaamheden zijn overgenomen door de huidige coördinator en de bestuursleden.

Het bestuur vergaderde in 2019 negen keer.

Behalve de werkzaamheden van de coördinatoren werden alle activiteiten en projecten uitgevoerd door vrijwilligers. In veel gevallen waren deze vrijwilligers bestuursleden en door de Stichting VOE uitgenodigde experts uit de achterban van de SGP, gemeenteraadsleden, de Tweede Kamerfractie, de Eurofractie en leden van de SGP-jongeren.

7.2 Activiteiten

In het verslagjaar is gewerkt aan een aantal projecten. Deze projecten zijn uitgevoerd volgens het projectplan dat in het najaar van 2018 is goedgekeurd door het bestuur van de Stichting VOE. Projecten en trainingen worden altijd uitgevoerd op basis van aanvragen van de partners van de Stichting VOE in Oost-Europa of de Arabische wereld en zijn derhalve vraaggestuurd.

Albanie

Van 4 tot 7 september werd in samenwerking met de Wilberforce Foundation een zomerschool georganiseerd. Veel aandacht ging uit naar de vorming van christelijke leiders. Hierbij werd grote betekenis gehecht aan de christelijke waarden en normen in de politiek. Als thema was dit jaar door de Albanezen gekozen ‘Who Is My Digital Neighbour?’. Hiermee werd bedoeld, wat het betekent om licht en

zout te zijn in een wereld die beheerst wordt door de sociale media. Er werd door 54 personen aan deelgenomen.

Oekraïne

In Oekraïne werkt de Stichting VOE samen met twee partners. Een is de Christian Democrats Ukraine (CDU). Tussen 25 - 27 juli 2019 hebben we samen met de CDU en de Belarussian Christian Democrats (BCD) een zomerschool georganiseerd. De Nederlandse delegatie bestond uit Alice Middelkoop - Stijssiger, Arnoud Proos en Wilco Kodde. Het programma was gericht op lokale politiek, op de vraag hoe om te gaan met maatschappelijke vraagstukken in de moderne tijd en op de rol van christelijk onderwijs. Verder had het programma een sterk bezinnend karakter. Zo werden dagelijks Bijbelstudies gehouden en werd er gebeden met elkaar. De tweede partner met wie we samenwerken is de Transcarpathian Reformed Church (Union of Hungarians in Ukraine). Met hen hebben we op 23-24 november een conferentie georganiseerd.

Egypte

Ook in Egypte organiseerde de Stichting VOE in 2019 een zomerschool, van 2-8 juli in Cairo. Het thema was "Moving Forward Together: Christians and Muslims Together in Egyptian Society". De Stichting VOE werkte hierbij samen met het Centre for Arab-West Understanding en de Heliopolis Universiteit. In Egypte is het niet eenvoudig voor christenen om ruimte te vinden voor het uitdragen van hun principes en dat geldt zeker het domein van de politiek.

Georgië

In Georgië heeft de SGP twee partners, een is The Evangelical Baptist Church of Georgia. Met deze partner hebben we twee conferenties georganiseerd, de eerste op 7 en 8 juni onder de titel, 'Religion, State and Democracy'. Tijdens deze conferentie werden verschillende lezingen werden gehouden door Maria van Oost, Wouter van den Berg en Merab Gaprindashvili. Er waren ongeveer 25 deelnemers in de leeftijd tussen 20 en 65 jaar. De participanten waren leden uit de kerk met verschillende maatschappelijke functies. Sommigen waren predikanten, anderen maatschappelijk werkers of raadsleden van de lokale gemeentes.

De tweede conferentie droeg de titel 'Integrity in the Public Sphere', gehouden op 18 en 19 oktober. De conferentie was informatief van aard en had als doel om de aanwezigen te trainen over integriteit in de publieke sfeer, zowel maatschappelijk als politiek, De tweede partner uit Georgië is de Christian Democratic People's Party. In 2019 hebben we een zomerschool georganiseerd met de jongerenorganisatie van deze partij. Doel van de jaarlijkse zomerschool en jaarvergadering is drieledig: het terugblikken op en afleggen van verantwoording over het afgelopen jaar, het vooruitblikken en plannen maken voor het komende jaar en een inhoudelijk bezinnend gedeelte rondom een thema. Dit jaar was het thema 'Tell the Truth'.

Moldavië

Hier werken we samen met de Academy for Integrity in Leadership. In 2019 hebben we een zomerschool georganiseerd van 25 tot 27 juli over 'Christian values in Democratic Governance'. Er waren 40 deelnemers. Doel van de zomerschool was om kennis over te dragen aan jongeren over theorieën van overheidsbeleid en ook het trainen van christelijke jonge leiders om de joods-christelijke traditie toe te passen in hun professionele leven.

Montenegro

Samen met het Centrum voor gelijkheid, integratie en immigratie hebben we een training op 9 en 10 april georganiseerd over de effectiviteit en efficiëntie van plannen en beleidsmaatregelen die momenteel worden uitgevoerd. Het doel was niet alleen om een algemene discussie te houden over regionale ontwikkeling en hoe menselijk kapitaal in de regio te houden, maar ook vooral over de vraag hoe gemarginaliseerde groepen in de samenleving te integreren op de arbeidsmarkt en gebruik te maken van het tot nu toe onbenutte reservoir aan menselijke kapitaal. Er waren 30 tot 35 deelnemers. De meesten van hen waren lokale politici, ondernemers, docenten en studenten.

Jordanië

In 2019 waren we in Jordanië betrokken bij de organisatie van twee events met verschillende partners. De eerste vond plaats op 10 en 11 april. Naast de inleidende lezingen werd het thema 'TOEKOMST' door verschillende sprekers benaderd vanuit diverse invalshoeken, waaronder een religieuze, politieke en sociale. Het doel was om samen naar de toekomst te kijken gericht op een leven in harmonie van moslims met christenen. Het verzoek vanuit de christelijke gemeenschap in Jordanië tot het organiseren van een interreligieuze conferentie stuitte op gevoeligheden. Jordanië is een land met een moslimmeerderheid en een kleine christelijke minderheid. Het was duidelijk dat de bereidheid van moslimleiders nodig was voor het organiseren van een dergelijke interreligieuze conferentie. De verschillende besprekingen verliepen moeizaam. Toch werd uiteindelijk overeenstemming bereikt over een concept waaraan zowel de verschillende kerken als de moslim- gemeenschappen bereid waren deel te nemen.

Het tweede event werd georganiseerd met de ECPYouth en de Arab Center for Consulting and Training Services, een Political Academy. Dit evenement was gericht op het toerusten van christelijke jongeren in Jordanië. Christenen in Jordanië bevinden zich in een achtergestelde situatie. De vraag is hoe ze toch een positieve bijdrage kunnen leveren aan de bredere samenleving door hun maatschappelijke en politieke betrokkenheid? Deze vraag stond centraal in de conferentie.

Egypte

Uit veiligheidsoverwegingen is de zomerschool, georganiseerd met Eagle Ministry, van 6 tot 20 juli in Libanon gehouden. De 25 deelnemers kwamen allemaal, uit Egypte. Het betrof bijna allemaal getrouwde stellen die een leidinggevende taak hebben in de samenleving. Ze vertegenwoordigden verschillende maatschappelijke beroepen. Onder hen waren er twee evangelische dominees en twee Koptische orthodoxe priesters. Een van hen was priester in de grote kathedraal in Cairo die heeft meer dan 9000 gezinnen als leden. Zijn invloed in de maatschappij, vooral voor de christenen, is van heel grote betekenis.

Servië

In Novi-Sad is op 6 en 7 december samen met BiznisNova, een tweedaagse conferentie georganiseerd over 'Involvement of Christians in the practical and political life'. Er waren rond de 40 deelnemers, zowel studenten als ondernemers.

Wit-Rusland

Op 14 maart vond in Wit Rusland een conferentie plaats met zo'n 100 (voornamelijk) agrariërs over het thema duurzame landbouw in samenwerking met de Wit-Russische Christen-Democraten (BCD). Het evenement werd mede gefinancierd door de Britse ambassade. De BCD wil een publicatie uitbrengen mede n.a.v. de conferentie. Verder streeft BCD ernaar om dit jaar ook meer te gaan doen met het thema pro-life.

Nederland

Op 11 oktober organiseerde de Stichting VOE in samenwerking met het Internationaal Secretariaat en het Wetenschappelijk Instituut de jaarlijkse Internationale Conferentie. Dit jaar over het thema "Migration: Voting with the feet." Tijdens deze conferentie hebben we met betrokkenen uit Oost-Europa en het Midden-Oosten nagedacht over de gevolgen van emigratie voor deze gebieden. De uitgenodigde internationale gasten waren in hun werk direct of indirect betrokken bij deze migratieproblematiek. We hebben met hen van gedachten gewisseld en hen ook de mogelijkheid geboden om met Nederlandse SGP-leden in contact te komen.

7.3 Internationaal Secretariaat

Eenheid en afstemming van de internationale samenwerking binnen de diverse geledingen van de partij is het kerndoel van het Internationaal Secretariaat. Nederland is onderdeel van een steeds verder globaliserende wereld waarbij Nederland m.b.t. regelgeving, economische betrekkingen, handel en geopolitiek slechts een klein onderdeel is van een veel groter geheel. Het Internationaal Secretariaat heeft als doel het in kaart brengen en onderhouden van internationale contacten en met deze contacten samen te werken aan het verspreiden van het christelijke politieke gedachtegoed.

Het Internationaal Secretariaat is het centrale aanspreekpunt voor alle internationale politieke aangelegenheden binnen de partij. Het secretariaat wordt aangestuurd door een stuurgroep waaruit een afgevaardigde vanuit alle partijgeledingen deelneemt. Het Internationaal Secretariaat valt uiteindelijk onder de verantwoordelijkheid van de Stichting VOE.

7.4 Stuurgroep

De samenstelling van de stuurgroep was per 31 december 2019 als volgt:

Afgevaardigden:

- ▶ Dhr. G.A.R. Kraaijeveld (Stichting VOE, voorzitter stuurgroep)
- ▶ Mw. G. van den Heuvel (Eurofractie)
- ▶ Dhr. J. van Berkum (partijbureau)
- ▶ Dhr. A. Rijneveld (SGP-Jongeren, ad interim)
- ▶ Dhr. H. Krooneman (Tweede Kamerfractie)
- ▶ Dhr. J. Schippers (Wetenschappelijk Instituut)

De stuurgroep van het Internationaal Secretariaat vergaderde in 2019 vier keer.

Afsluiting

Allen die hebben bijgedragen aan het werk van onze partij willen we heel hartelijk dankzeggen. In het bijzonder noemen we hen die vaak op eenzame posities de partij vertegenwoordigen in het openbaar bestuur: onze parlementariërs in Brussel en Den Haag, onze leden van Provinciale Staten, waterschappen, gemeenteraden en onze bestuurders. Daarbij denken we ook aan onze burgemeesters.

Daarnaast dank aan de medewerkers op het partijbureau voor hun onmisbare en professionele steun en inzet. Ook de vele vrijwilligers zeggen we dank voor het vele werk dat door hen, veelal achter de schermen, is verricht.

We zijn in alles afhankelijk van de zegen van de Heere.

*“Zo de Heere het huis niet bouwt, tevergeefs
arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan”*
Psalm 127:1

Rotterdam, april 2020

mr. L.G.I. Barth,
secretaris

M.F. van Leeuwen,
voorzitter a.i.

Bijlage D - Financieel jaarverslag 2019

D.1 Verslag van de penningmeester

(toelichting op de samengestelde staat van baten en lasten over het jaar 2019)

1. Algemeen

Na 100 jaar SGP

Een jaar na het eeuwfeest van de SGP kwam het ‘normale’ bestuurlijke- en politieke leven weer op gang. We kijken terug op een bijzonder jubileumjaar waarin veel activiteiten werden georganiseerd met als hoogtepunt het jubileumcongres in het NBC te Nieuwegein. Voor een politieke partij ook een bijzonder duur jaar, maar door de enorme betrokkenheid van leden en ondernemers was het mogelijk financieel uit te komen. Daar zijn we u allen nog steeds dankbaar voor en toont nog eens aan dat er een hechte band bestaat tussen de SGP en haar leden.

De tijd gaat voort, inmiddels zijn we met onze partij een nieuwe eeuw ingetreden en ligt het verslag over het 101ste verenigingsjaar voor u. Over het resultaat mogen we tevreden zijn. Er is sprake van ruim overschot en voldoende reserves om tegenvallers op te vangen. Daar komt bij dat we van het ministerie van BZK voor 2020 een extra subsidie hebben ontvangen van € 364.322. Deze verhoging is het gevolg van een door de Tweede Kamer aangenomen motie waarin de regering verzocht is om de subsidie aan politieke partijen tot en met 2024 met 9 miljoen euro per jaar en daarna structureel met 5 miljoen euro te verhogen. Van het in 2020 door de SGP ontvangen budget is € 50.000 toegekend aan het Wetenschappelijk Instituut (WI) en € 25.000 aan de SGP-Jongeren. De extra subsidie is verwerkt in de begroting 2020 voor de partijdag.

Als gevolg van het coronavirus houden we er rekening mee dat de advertentie-inkomsten voor De Banier zullen teruglopen. Ook het rendement op de effecten staat onder druk. Wat de feitelijke gevolgen zullen zijn, kunnen we thans nog niet overzien. Over de ontwikkeling van de beleggingsportefeuille wordt door de bank periodiek gerapporteerd.

Sinds de ingebruikname van het pand aan de Dinkel 7 is in de jaarrekening een voorziening voor groot onderhoud gevormd. Op basis van een meerjarenonderhoudsplan werd berekend welke jaarlijkse dotatie aan de voorziening nodig is. In de praktijk is gebleken dat veel onderhoud dat in het meerjarenonderhoudsplan is opgenomen eigenlijk niet in aanmerking komt voor dotatie in de voorziening groot onderhoud. Daarom is besloten te stoppen met de voorziening groot onderhoud. Voortaan wordt groot onderhoud geactiveerd en vervolgens afgeschreven gedurende de resterende levensduur. Tegelijkertijd zijn de afschrijvingstermijnen en de restwaardes van de materiële vaste activa herzien. In de jaarrekening van 2019 is deze stelselwijziging verwerkt. De vergelijkende cijfers 2018 in de jaarrekening zijn hierop ook aangepast.

Vermogenspositie

Het eigen vermogen is gestegen naar € 4.481.560 (was € 4.391.078 per 31-12-2018). Deze stijging komt grotendeels door het positieve resultaat over 2019 (€ 80.377).

Beleggingsportefeuille

In 2019 is een deel van de beleggingsportefeuille omgezet van obligaties in aandelen. De bank had al eerder het signaal afgegeven om vanwege het negatieve effect van de lage rentestand op de obligaties een gedeeltelijke conversie te doen naar aandelenfondsen. Voor zowel de obligaties als de aandelen wordt voldaan aan het beleggingsstatuut waarin is bepaald dat de beleggingen MVO-proof dienen te zijn. De beleggingsportefeuille heeft uiteindelijk een positief koersresultaat gerealiseerd van € 192.232. De marktwaarde van de effecten bedroeg eind 2019 € 2.353.913 (was € 1.944.525 per 31-12-2018).

Overigens is de waardering van de effectenportefeuille in 2019 ook aangepast. Van kostprijs naar beurswaarde. In de jaarrekening van 2019 is deze stelselwijziging verwerkt. De vergelijkende cijfers 2018 in de jaarrekening zijn hierop ook aangepast. De risicoreserve beleggingsportefeuille is met € 85.158 toegenomen en bedraagt per einde van het boekjaar € 235.391 (was € 150.233 per 31-12-2018). De reserve is vastgesteld op 10% van de hoogte van de beurswaarde.

Afdelingen

Niet alle afdelingen leveren voor de financiële verantwoording op tijd en volledig informatie aan. Dat is wel noodzakelijk voor het tijdig opstellen en controleren van de jaarrekening. De besturen van de afdelingen worden opgeroepen zich aan de reglementaire afspraak te houden.

2. Baten

De totale baten over het jaar 2019 bedragen € 2.069.327. Begroot was € 1.528.776. Er is sprake van een positief verschil van € 540.551. Dit is enerzijds toe te schrijven aan hogere giften (+ € 113.676) en waardevermeerdering effecten (+ € 190.227), anderzijds laat de verwerking van de geldstromen naar de afdelingen een grote plus zien (+ € 242.153).

Subsidie

De ontvangen subsidie is circa € 1.300 minder dan begroot.

Giften en legaten

In het boekjaar zijn weer veel giften ontvangen. In totaal kwam er € 210.076 binnen, geraamd was € 96.400. Aan reguliere giften mocht het mooie bedrag van € 107.700 worden geboekt, geraamd was € 55.000. Via het ondernemersplatform zijn donaties ontvangen van € 46.725, geraamd was € 41.400. Voor het project Statenbijbel met een expositie in het gebouw van de Tweede Kamer werd een bedrag van € 54.860 aan giften ontvangen. Hiervoor was geen post in de begroting opgenomen.

Rentebaten en waardeverandering effecten

Door de lage rentestand staan de rentebaten onder druk. Er werd € 13.695 aan spaar- en obligatierente ontvangen, geraamd was € 15.700. Op de effecten werd een koersresultaat behaald van € 192.232.

Opbrengsten afdelingen

In de begroting wordt voor de opbrengsten van de afdelingen uitgegaan van het aantal afdelingsleden x het bedrag per lid dat de afdelingen aan retributie ontvangen. De opbrengsten van afdelingen zijn hoger, omdat de afdelingen ook zelf inkomsten genereren. In de jaren voorafgaand aan de verkiezingen sparen de afdelingen voor de verkiezingscampagne. Dit resultaat wordt in de jaarrekening van de partij toegevoegd aan de bestemmingsreserve afdelingen. In verkiezingsjaren zullen aan deze reserve grote bedragen worden onttrokken. In 2019 is een bedrag van € 399.653 aan opbrengsten geboekt. Dit bedrag is samengesteld uit giften, retributie donateurs en leden, overbetalingen, collectes, sponsoring en renteopbrengst. Begroot was totaal € 157.500. Dit bedrag vindt zijn grondslag in het aantal leden (15.000 leden) dat is toegewezen aan afdeling x de retributie van € 7,50 per lid. En het totaal aantal leden x € 1,50 per lid als provinciale retributie (€ 112.500 resp. € 45.000).

3. Lasten

De totale lasten over het jaar 2019 bedragen € 1.988.951. Begroot was € 1.735.148, waardoor er sprake is van een nadelig verschil van € 253.803. Dit is in hoofdzaak toe te schrijven aan de hogere personeelskosten, hogere kosten ledenwerving, en de kosten afdelingen.

Personeelskosten

De stijging van de personeelskosten is een gevolg van tijdelijke uitbreiding van de personeelscapaciteit en mutatie reservering vakantiedagen.

Bestuurskosten

De bestuurskosten ad € 53.457 liggen hoger dan de begroting (€ 37.100). Deze stijging is als volgt te verklaren: afscheid van Europarlementariër drs. B. Belder inclusief symposium, commissie wachtgeld en extra bestuursvergaderingen in verband met kwesties rond de SVOE en het wachtgeld dossier. Het betreft dus incidentele uitgaven.

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten (€ 53.136) liggen in lijn met de begroting (€ 52.193).

Kosten afdelingen

In de begroting is een bedrag opgenomen van € 157.500. De samenstelling van dit bedrag is opgenomen in de toelichting 'opbrengsten afdelingen'. De kosten afdelingen komen in werkelijkheid uit op € 387.858.

4. Resultaat en resultaatbestemming

Resultaat

In de begroting was een resultaat geraamd van € 206.372 negatief. Het werkelijke resultaat kwam uit op € 80.377 positief. Hierin is het positieve koersresultaat meegenomen. Wanneer deze post buiten beschouwing wordt gelaten dan ligt het resultaat op circa € 112.000 negatief.

Resultaatbestemming

De resultaatbestemming over 2019 is als volgt:

▶ Continuïteitsreserve werkorganisatie

De hoogte van deze reserve is in 2019 herijkt en vastgesteld op 1,5 x de kosten van de werkorganisatie wat neerkomt op € 915.270. Vanuit de resultaatbestemming is € 315.270 hieraan toegevoegd.

▶ Risicoreserve terugval aantal zetels

De reserves en de jaarlijkse subsidie van de SFB is van zodanige omvang dat terugval in zetels de komende vijf jaar zelf kan worden opgevangen, De reserve is met € 600.635 verlaagd, bestaande uit € 515.000 SFB en € 85.635 aanpassing termijn terugval aantal zetels van tien naar vijf jaar bij WI, SGP-J en SVOE.

▶ Risicoreserve beleggingsportefeuille

Vanwege de negatieve ontwikkeling van de beurswaarde van obligaties in 2018 is in 2018 een bedrag onttrokken aan deze risicoreserve. Met de positieve koersresultaten van 2019 kon de risicoreserve weer aangevuld worden tot het gewenste bedrag van 10% van de beurswaarde.

▶ Bestemmingsreserve huisvesting

Ten gunste van het resultaat is een bedrag van € 40.000 ten laste van de bestemmingsreserve huisvesting geboekt. Deze reserve is in het verleden gevormd uit de boekwinst na verkoop van het ds. G.H. Kerstenhuis. Vanaf 2013 wordt voormeld bedrag jaarlijks ter dekking aangewend voor (een deel van) de afschrijving van het huidige kantoorpand. Na verwerking van deze mutatie bedraagt het saldo ultimo 2019 € 920.000. Deze methodiek kan nog gedurende 23 jaar worden toegepast.

▶ Bestemmingsreserve ICT

Er is een bedrag van € 20.000 onttrokken uit de bestemmingsreserve ICT. Na verwerking ervan bedraagt het saldo per ultimo 2019 € 195.000.

▶ Bestemmingsreserve vitalisering afdelingen

Er is een bedrag van € 500 onttrokken uit en € 1.546 toegevoegd aan de bestemmingsreserve vitalisering afdelingen, zodat per saldo € 1.046 is gemuteerd via de resultaatbestemming. Het saldo ultimo 2019 bedraagt € 16.935.

▶ Bestemmingsreserve afdelingen

Er is een bedrag van € 11.795 toegevoegd aan de bestemmingsreserve afdelingen. Vanuit de nieuw gevormde afdelingen is een bedrag van € 10.106 direct toegevoegd, waardoor het saldo per ultimo 2019 € 766.681 bedraagt.

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt ultimo 2019 € 777.917. Als gevolg van een mutatie vanuit de resultaatbestemming is de algemene reserve met € 327.742 toegenomen.

5. Tot slot

Het jaar Anno Domini 2019 ligt weer achter ons. Zoals gewoonlijk wordt de balans opgemaakt. In dit verband is het de financiële balans en de rekening van baten en lasten.

Als partij mogen we dankbaar zijn dat na een duur jubileumjaar in 2018 het afgelopen jaar positief kon worden afgesloten. Materieel hebben we niets te klagen. Toch zien we soms met lede ogen aan hoe de verlies- en winstrekening immaterieel steeds dieper in de rode cijfers wegzakt.

Nog steeds worden in ons land meer dan dertig duizend ongeboren kinderen in de moederschoot gedood. Kom niet op voor de rechten van het ongeboren kind, het is een recht van de moeder om haar eigen kind weg te laten nemen. Steeds vaker zien we dat ouderen een keuze maken om waardig te sterven en zelf een moment kiezen om het leven met hulp van een arts te beëindigen. In toenemende mate komt het voor dat niet alleen ouderen maar ook jongeren voor zelfdoding kiezen. Om over de ontkerkelijking nog maar niet te spreken, Er is overigens nog veel meer aan te wijzen dan dat waardoor het hart soms ineenkrimpt. Maar wie merkt het op?

Momenteel verkeert de wereld in een grote crisis of anders gezegd in grote nood. Het coronavirus wordt beschouwd als de grootste crisis na de Tweede Wereldoorlog. Wie had ooit kunnen denken dat een onzichtbare vijand als het coronavirus de wereld zo hard zou treffen. Aan de fundamenten van het menselijk bestaan wordt geschud, zekerheden vallen weg, angst slaat toe en de samenleving is geheel uit balans. De wereldeconomie wankelt. Over de hele wereld zijn in een relatief korte tijd tienduizenden doden te betreuren. Wie zou niet vrezen als we hierin Gods slaande hand zien?

*Al 't godd'loos volk verdoet G' als schuim van d' aard'
Dies zal ik Uw getuigenissen vrezén.
Het heeft mijn ziel verschrikkingen gebaard,
Ja, zelfs is mij het haar te berg' gerezen,
Als ik op Uw gerichten heb gestaard;
Uw oordeel, HEER', kan niet dan vrees'lijk wezen.
Psalm 119 : 60*

Ochten, april 2020
J.W. Keuken MBA

D.2 Balans per 31 december 2019

Bedragen in euro's Na resultaatbestemming	31-12-2019	31-12-2018
ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Terreinen	476.364	476.364
Gebouwen	857.959	889.285
Installaties	45.316	48.778
Inventaris	104.121	97.060
Automatisering	211.731	218.008
	1.695.491	1.729.496
Financiële vaste activa		
Effecten	2.353.913	1.944.525
Spaargelden	1.301.593	1.525.015
	3.655.507	3.469.541
Vorderingen		
Rekening-courant		
Stichting Fractiebijstand SGP	1.886	600
Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa	748	31.998
SGP Bestuurdersvereniging	26.729	74.878
Rente	167	206
Subsidies	106.194	124.770
Overige vorderingen	59.477	66.287
	195.202	298.739
Liquide middelen		
Liquide middelen	888.056	815.587
	888.056	815.587
	6.434.256	6.313.362
PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Continuïteitsreserve	1.805.026	2.005.233
Bestemmingsreserves	1.131.936	1.190.889
Bestemmingsreserve afdelingen	766.681	744.780
Algemene reserve	777.917	450.175
	4.481.560	4.391.078
Voorzieningen		
Verkiezingsfonds	1.704.648	1.741.430
	1.704.648	1.741.430
Kortlopende schulden		
Rekening-courant		
Guido de Brès-Stichting, WI-SGP	5.600	50.642
SGP-jongeren	72.782	22.975
Partijblad De Banier	16.123	22.769
Overige schulden	153.541	84.468
	248.046	180.853
	6.434.256	6.313.362

D.3 Staat van baten en lasten over het jaar 2019

	Uitkomst 2019	Begroting 2019	Uitkomst 2018
BATEN			
Partijbijdragen	522.841	528.836	530.307
Subsidie	550.439	551.740	545.920
Giften en legaten	210.076	96.400	242.283
Partijblad De Banier	169.223	151.500	163.728
Rentebaten en waardeverandering effecten	205.927	15.700	30.600-
Overige opbrengsten	11.169	27.100	36.656
Opbrengsten afdelingen	399.653	157.500	455.654
	2.069.327	1.528.776	1.943.948
LASTEN			
Directe kosten:			
Politieke vorming en scholing	2.462	5.000	3.066
Informatievoorziening	251.078	283.700	305.537
Contact zusterpartijen buitenland	-	-	-
Politiek-wetenschappelijke activiteiten	20.000	20.000	20.000
Politieke participatie jongeren	5.000	-	-
Ledenwerving	64.219	24.000	24.200
Betrekken niet-leden bij activiteiten	69.521	102.500	43.284
Werving/begeleiding politieke ambtsdragers	-	-	-
Verkiezingscampagnes	178.918	176.900	174.910
Indirecte kosten:			
Personeelskosten	658.262	594.132	508.821
Afschrijvingen	83.111	97.702	93.534
Huisvestingskosten	53.136	52.193	51.014
Bestuurskosten	53.457	37.100	42.932
Bureau- en ICT kosten	161.929	184.420	411.741
Kosten afdelingen:	387.858	157.500	573.679
	1.988.951	1.735.148	2.252.718
RESULTAAT	80.377	206.372 -	308.770 -
Resultaatbestemming:			
Continuïteitsreserve werkorganisatie	315.270	-	-
Risicoreserve terugval aantal zetels	600.635 -	-	-
Risicoreserve beleggingsportefeuille	85.158	-	44.757 -
Bestemmingsreserve huisvesting	40.000-	40.000 -	40.000 -
Bestemmingsreserve 100 jaar SGP	-	-	96.361 -
Bestemmingsreserve ICT	20.000 -	23.000 -	20.000 -
Bestemmingsreserve vitalisering afdelingen	1.046	14.000 -	6.440 -
Bestemmingsreserve afdelingen	11.795	-	118.025 -
Algemene reserve	327.742	129.372 -	16.813
	80.377	206.372 -	308.770 -

De belangrijkste grondslagen die in de jaarrekening zijn gehanteerd zijn als volgt:

- ▶ De materiële vaste activa worden geactiveerd tegen verkrijgingsprijs en jaarlijks verminderd met een lineaire afschrijving, rekening houdend met de verwachte economische levensduur en een eventuele restwaarde.
- ▶ De effecten worden gewaardeerd tegen beurswaarde.
- ▶ De voorziening verkiezingsfonds wordt gevormd door middel van een dotatie op basis van de verwachte kosten (directe en extra personele kosten) voor de verschillende verkiezingen vanuit de landelijke SGP. De voorziening is bestemd ter egalisering van de verkiezingskosten, waarbij rekening is gehouden met 1 x in de drie jaar Tweede Kamerverkiezingen, te allen tijde 1 acute Tweede Kamerverkiezing en een inhaaleffect tot en met 2033.
- ▶ De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Subsidies betreffen de toegekende subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De subsidie is afhankelijk van het aantal gesubsidieerde partijen, het aantal leden van deze partijen en het aantal zetels in de Tweede Kamer. De verantwoorde subsidie betreft het voorschot subsidie van het huidige boekjaar en de afrekening van de subsidie van het voorgaande jaar. Giften en legaten worden verantwoord in het jaar van ontvangst. De opbrengsten afdelingen betreffen door de afdelingen in het boekjaar ontvangen giften, overbetalingen, retributies, sponsoring, rente etc. De kosten van de afdelingen betreffen door de afdelingen in het boekjaar betaalde kosten.

D.4 Accountantsverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij

Ons oordeel

De samengevatte jaarrekening 2019 van de Staatkundig Gereformeerde Partij te 's-Gravenhage is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2019 van de Staatkundig Gereformeerde Partij.

Naar ons oordeel is de bijgesloten samengevatte jaarrekening in alle van materieel zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2019 van de Staatkundig Gereformeerde Partij op basis van de door het bestuur van de vereniging gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in de Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de toelichting van de jaarrekening.

De samengevatte jaarrekening bestaat uit:

1. de samengevatte balans per 31 december 2019;
2. de samengevatte staat van baten en lasten over 2019;
3. de belangrijkste gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling.

Samengevatte jaarrekening

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de door het bestuur van de vereniging gekozen en beschreven grondslagen. Het kennismaken van de samengevatte jaarrekening en onze verklaring daarbij kan derhalve niet in de plaats treden van het kennismaken van de gecontroleerde jaarrekening van de Staatkundig Gereformeerde Partij en onze controleverklaring daarbij. De samengevatte jaarrekening en de gecontroleerde jaarrekening bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 3 april 2020.

De gecontroleerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij

Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij de gecontroleerde jaarrekening 2019 van Staatkundig Gereformeerde Partij in onze controleverklaring van 3 april 2020.

Die controleverklaring bevat ook een benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de door het bestuur van de vereniging gekozen en beschreven grondslagen. De jaarrekening is opgesteld voor het bestuur, verbonden partijen, leden, donateurs en subsidieverstrekking met als doel de Staatkundig Gereformeerde Partij in staat te stellen te voldoen aan de verantwoordingsverplichtingen. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij, verbonden partijen, leden, donateurs en subsidieverstrekking en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Wattbaan 51-5
3439 ML Nieuwegein
Postbus 137
3430 AC Nieuwegein

T (030) 307 49 49
nieuwegein@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 09068872

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de samengevatte jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de samengevatte jaarrekening op basis van de door het bestuur van de vereniging gekozen en beschreven grondslagen.

Onze verantwoordelijkheden

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel of de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent is met de gecontroleerde jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810 'Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Nieuwegein, 13 mei 2020

Van Ree Accountants

w.g.

A. Hoogenboom AA